

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Místní poplatky a jejich uplatnění v městě Hlučín

Local Fees and Their Application in the Hlučín Town

Student: Bc. Ivana Gubová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Bečica Jiří, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Ivana Gubová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Místní poplatky a jejich uplatnění ve městě Hlučín**
Local Fees and Their Application in the Hlučín Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Obec a její postavení ve veřejném sektoru
 3. Analýza hospodaření města Hlučín
 4. Zhodnocení místních poplatků a jejich správy ve městě Hlučín
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. 320 s. ISBN 80-7201-708-9.
- KUBÍČKOVÁ, Dana a Milana OTRUSINOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 2011. 178 s. ISBN: 978-80-7400-342-4.
- PELC, Vladimír. *Místní poplatky. Úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 3, 4 a 5, dané mi k dispozici jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 26.4.2013

Handwritten signature of Ivana Gubová in blue ink.

.....
Ivana Gubová

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. OBEC A JEJÍ POSTAVENÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU	6
2.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	6
2.1.1 <i>Orgány obce.....</i>	8
2.1.2 <i>Spolupráce obcí.....</i>	10
2.2 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	11
2.2.1 <i>Příjmy.....</i>	12
2.2.2 <i>Výdaje.....</i>	14
2.2.3 <i>Závěrečný účet a financování.....</i>	16
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA HLUČÍN.....	18
3.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA HLUČÍN.....	19
3.1.1 <i>Historie.....</i>	19
3.1.2 <i>Současnost.....</i>	21
3.2 HOSPODAŘENÍ MĚSTA	23
3.2.1 <i>Příjmy.....</i>	23
3.2.2 <i>Výdaje.....</i>	25
3.2.3 <i>Zadluženost</i>	28
4. ZHODNOCENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ A JEJICH SPRÁVA V ROZPOČTU MĚSTA HLUČÍN.....	29
4.1 MÍSTNÍ POPLATKY ZAVEDENÉ VE MĚSTĚ HLUČÍN.....	29
4.1.1 <i>Místní poplatek ze psů</i>	30
4.1.2 <i>Místní poplatek za užívání veřejného prostranství</i>	33
4.1.3 <i>Místní poplatek ze vstupného</i>	36
4.1.4 <i>Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení</i>	38
4.1.5 <i>Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu</i>	41
4.2 PLACENÍ POPLATKŮ A VYMÁHÁNÍ NEDOPLATKŮ	47
4.3 VYHODNOCENÍ POPLATKŮ ZAVEDENÝCH V OBCI	48
4.4 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	50
5. ZÁVĚR.....	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
SEZNAM ZKRATEK	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1. Úvod

V České republice (ČR) existují dva typy územních samosprávných celků. Základní územní samosprávné celky - obce, jejichž postavení je upraveno zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a vyšší územní samosprávné celky - kraje, jejichž postavení je upraveno zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. „Samosprávný orgán nepodléhá vlivům nadřízenosti orgánů státní správy a stát může pouze v rámci správního dozoru zjišťovat, jestli samosprávný orgán jedná v souladu se závaznými právními předpisy“¹. Územní samosprávný celek je veřejnoprávní korporace, která vystupuje v právních vztazích svým jménem, může mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Pravidla hospodaření jsou upravena v zákonu č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtové prostředky, tedy peníze, které jsou příjmy do rozpočtu obcí, hrají důležitou roli. Municipální jednotky potřebují ke své činnosti nemalé finanční prostředky. Tyto získávají prostřednictvím daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a transferů.

Místní poplatky nejsou uzákoněny v soustavě daní, ale zákonem o místních poplatcích, avšak mají charakter municipálních daní. Stanovení místních poplatků patří do samostatné působnosti obce. Poplatky jsou zaváděny obecně závaznými vyhláškami, ve kterých jsou stanoveny konkrétní sazby poplatků, ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a osvobození od poplatků. Řízení o místních poplatcích vykonávají obecní úřady. V ČR vybírání místních poplatků upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Zákonem je upraveno rozpětí, nebo maximální možná sazba a tím má obec omezenou daňovou pravomoc při stanovení sazby poplatku.

Tématem diplomové práce jsou „Místní poplatky a jejich uplatnění v městě Hlučín“.

Cílem diplomové práce je zhodnocení hospodaření města Hlučín se zaměřením na efektivnost hospodaření s poplatkovými příjmy a to jak z hlediska ekonomického tak sociálního v letech 2007 – 2011. Na základě zjištěných výsledků budou navrženy způsoby řešení případných nedostatků. V průběhu diplomové práce bude ověřována hypotéza: Získává město Hlučín z místních poplatků srovnatelné finanční prostředky (vyjádřeno v %), k daňovým příjmům města a celkovým příjmům města, v porovnání s průměrem u MP za všechny obce ČR, které jsou vykazovány Ministerstvem financí ČR.

¹ SCISKALOVÁ, M. *Veřejná správa. Distanční studijní opora*. 1. vyd. Karviná: SU OPF, 2006, s. 39

Diplomová práce tvoří dvě části, teoretickou a praktickou. V první - teoretické části je jedna kapitola „Obec a její postavení ve veřejném sektoru“, ve které jsou vysvětleny základní pojmy, všeobecná charakteristika obce, skladba jejich příjmové a výdajové strany rozpočtu, sestavování závěrečného účtu a zdroje financování. Druhá – praktická část má 2 kapitoly: „Analýza hospodaření města Hlučín“ a „Zhodnocení místních poplatků a jejich správa ve městě Hlučín“. První kapitola této praktické části nás seznamuje s historií města a následně s jeho současností. V rámci analýzy hospodaření města Hlučín v letech 2007 – 2011 jsou rozebrány jeho příjmy, rozdělení do tříd a jejich procentní podíl z celkového rozpočtu, výdaje rozděleny na běžné a kapitálové a financování města. V další části je zhodnocení místních poplatků zavedených ve městě Hlučín, plnění jejich poplatkové povinnosti a úhrady. Je zde zaměřeno na vývoj v čase a jsou zkoumány jednotlivé položky, a čím jsou ovlivněny. V závěru práce jsou tyto poplatky vyhodnoceny a vzneseny návrhy a doporučení.

Pro dosažení cíle jsou použity příslušné metody. Při zkoumání nákladů a výnosů jde o finanční analýzu účetních výstupů z jednotlivých let a následně o komparaci rozpočtu a syntézu ke stanovení výsledků při návrzích a doporučení.

V diplomové práci je převážně čerpáno z odborné literatury, která se zabývá problematikou veřejné správy, ze zákonů, vyhlášek města, interních materiálů města Hlučín a internetových stránek relevantních subjektů. Údaje potřebné pro analýzu a následnou komparaci byly získány z webových stránek města Hlučín, z jejich závěrečných účtů v jednotlivých letech.

2. OBEC A JEJÍ POSTAVENÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU

Veřejný sektor je specifickou součástí ekonomiky státu. Základem veřejného sektoru je veřejná správa, kterou tvoří soustava úřadů s centrální nebo územní působností. Veřejný sektor kromě veřejné správy tvoří také další organizace, které jsou financovány z veřejných prostředků a které poskytují veřejné služby, jsou to například školy, nemocnice, domy s pečovatelskou službou apod. Veřejný sektor se od soukromého sektoru liší tím, že není založen na ziskovém principu. Finanční prostředky si veřejný sektor na své fungování získává z veřejných rozpočtů, jejichž nejdůležitější skupinou příjmů jsou příjmy daňové.²

2.1 Charakteristika územní samosprávy

Samospráva je veřejná správa, která je vykonávána jinými veřejnoprávními subjekty než je stát. Tyto veřejnoprávní subjekty vystupují vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem naplnění svěřených úkolů si zřizují vlastní správní orgány. Vztah mezi těmito subjekty a státem není vztahem nadřízenosti a podřízenosti, ale partnerským. I přes svou nezávislost na státu, samospráva podléhá státnímu dohledu. Jak je uvedeno v Ústavě, stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem. Podle členění veřejnoprávních korporací samosprávu dělíme na územní samosprávu a zájmovou samosprávu.

Územní samospráva má svůj územní základ, který je tvořen územím a osobní základ, který je tvořen obyvatelstvem. Územní samospráva má své vlastní uspořádání. „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem.“³

Obec je důležitou součástí veřejné správy. Každý občan se může podílet na činnosti obce, buď aktivní činností ve veřejné funkci, nebo předáním důvěry voleným orgánům obce. Postavení obcí konkretizuje ustanovení § 1 a 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů taktéž chrání veřejný zájem. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem, na vlastní odpovědnost, má vlastní majetek a hospodář podle vlastního rozpočtu. Každá část

² HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s.108

³ Ústava, hlava sedmá, článek 99, článek 100

území ČR je součástí území nějaké obce. Zvláštní postavení mají vojenské újezdy. Ke dni 1. 12. 2012 je 6 251 obcí a 5 vojenských újezdů⁴.

Znakem obce je její území, které zahrnuje jedno nebo více katastrálních území. Občanem obce je státní občan ČR, který je v dané obci přihlášen k trvalému pobytu. Obec mohou prezentovat symboly, kterými je znak a vlajka obce, které na základě žádosti obce udělí předseda Poslanecké sněmovny. V rámci rozhodování v samostatné působnosti jsou obce oprávněny používat razítko obce se znakem obce. Obec může rovněž udělovat ceny obce a udělit pamětní list obce. Důležitým nástrojem pro informovanost občanů je úřední deska obce, na které se zveřejňují důležité listiny, obecně závazné vyhlášky obce a další formace pro občany. Městem se mohou stát jen obce, které mají nejméně 3000 obyvatel.

Obce mají povinnost plnit úkoly samosprávy, to znamená tzv. samostatnou působnost a úkoly, které na ně přenesl stát, tzv. přenesenou působnost. Do samostatné působnosti obce ze zákona o obcích můžeme zařadit - hospodaření obce, vyhlášení místního referenda, vydávání obecně závazných vyhlášek, účast obce v právnických osobách, spolupráce s jinými obcemi, výchova a vzdělávání, vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče, ochrana životního prostředí, doprava a spoje, ochrana veřejného pořádku a kulturní rozvoj.

Orgány obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. „Podle zákona o obcích rozlišujeme z hlediska rozsahu výkonu svěřené státní správy několik typů obcí. Je to: základní rozsah, rozsah pověřeného obecního úřadu a rozsah úřadu obce s rozšířenou působností.“⁵

Do základního rozsahu výkonu přenesené působnosti patří například evidence obyvatel. „Obce s pověřeným obecním úřadem (označujeme jako obec II. stupně) jsou oprávněny rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob. Typickými výkony specifickými pro pověřené obecní úřady jsou působnost matričního úřadu a stavebního úřadu. U obcí s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně) se jedná o kompetence - vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, vydávání řidičských průkazů a živnostenských oprávnění, ochrana životního prostředí, sociálně právní ochrana dětí, péče o staré a zdravotně postižené, doprava a silniční

⁴ <http://www.czso.cz> - Malý lexikon obcí ČR 2012 (Publikace ze dne 14.12.2012)

⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 31.

hospodářství pro silnice II. a III. třídu.“⁶ Při řešení mimořádných událostí se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací, zajišťuje ochranu obyvatelstva. Na úhradu nákladů, které vznikají v souvislosti s přeneseným výkonem státní správy, poskytne stát obcím příspěvek.

Zákon navíc umožňuje obcím uzavírat mezi sebou v oblasti přenesené působnosti veřejnoprávní smlouvy, podle kterých mohou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost pro orgány jiných obcí.

2.1.1 Orgány obce

Správa obce představuje správu věcí veřejných a z tohoto důvodu musí být určitá základní pravidla pro chod obce a její řízení. Základním předpisem obecního práva je zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, který určuje v § 67 - § 111 (Hlava IV) orgány obce, jejich složení, pravomoci a úkoly. Orgánem obce je zastupitelstvo obce a rada obce. Navenek obec reprezentuje starosta, který stojí v čele obecního úřadu. U měst se orgány nazývají zastupitelstvo města, rada města, starosta a městský úřad. Ve statutárních městech je představitelem primátor a místo obecního úřadu je magistrát.

Zastupitelstvo obce je nejvyšším samosprávným orgánem obce, který rozhoduje o nejvýznamnějších otázkách obecní samosprávy. Členové zastupitelstva jsou voleni na 4 roky občany obce. Zastupitelstvo má nejméně 5 a nejvíce 55 členů, tento počet je stanoven podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

Tabulka 2.1: Stanovení počtu členů zastupitelstva podle počtu obyvatel v obci

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 - 15
nad 500 do 3 000	7 - 15
nad 3 000 do 10 000	11 - 25
nad 10 000 do 50 000	15 - 35
nad 50 000 do 150 000	25 - 45
nad 150 000	35 - 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů § 68 odst. 1, vlastní zpracování.

⁶ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 31.

Zastupitelstvu náleží mnoho oprávnění, ale také odpovědnost. Své pravomoci má vyhrazeny v § 84 a právo rozhodování pro majetkoprávní úkony v § 85 obecního zřízení. Zasedání zastupitelstva obce je vždy veřejné.

Rada obce je výkonným orgánem obce. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady voleni z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce musí být nejméně 5 a nejvýše 11, vždy však lichý počet. Rada obce se schází na svých schůzích podle potřeby, její schůze je však neveřejná. Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. Ze své schůze pořizuje zápis, který podepisuje starosta s místostarostou nebo radním a usnesení se zveřejňuje. Rada obce zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu, rozhoduje o uzavření nájemních smluv, vydává nařízení obce, projednává nebo řeší návrhy, připomínky, podněty předložené jí členy zastupitelstva. Rada obce může zřídit jako své iniciativní poradní orgány komise.⁷

Výbory může zastupitelstvo zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány. Svá stanoviska předkládají zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo zřizuje vždy povinně finanční a kontrolní výbor. V případě, že v dané obci žije více než 10% obyvatel hlásících se k jiné národnosti než české, zřizuje navíc výbor pro národnostní menšiny. Počet členů výboru je vždy lichý (nejméně tříčlenný), výbor se schází dle potřeby, usnesení se vyhotovuje písemně a podepisuje předseda výboru. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor kontroluje dodržování právních předpisů a plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce. Z kontroly je vždy pořizen zápis.⁸

Dozorové orgány zjišťují soulad obecně závazných vyhlášek obce se zákony a soulad usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obce a nařízení obce se zákony a jinými právními předpisy. Dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí je vykonáván v plném rozsahu Ministerstvem vnitra, dozor nad výkonem přenesené působnosti je svěřen výlučně krajským úřadům.⁹

Zvláštní orgány obce zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti v případech stanovených zvláštními předpisy. V čele zvláštního orgánu obce může být osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl tento orgán zřízen. Příkladem zvláštního orgánu obce je povodňová komise podle vodního

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 102 odst. 2

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 119

⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 124 a § 125

zákona, nebo komise pro sociálně-právní ochranu dětí, kterou zřizuje starosta obce s rozšířenou působností.

Obecní policie je orgánem obce podle § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Zřizuje a zrušuje ji zastupitelstvo obce závaznou vyhláškou. Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, které stanoví zákon. Řídí ji starosta, pokud zastupitelstvo nepověří jiného člena. Každý má právo se obracet na její zaměstnance se žádostí o pomoc a strážníci jsou povinni požadovanou pomoc poskytnout. Při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií ČR. Obecní policie může na základě veřejnoprávní smlouvy vykonávat i úkoly na území jiné obce, které jsou smluvními stranami této smlouvy.¹⁰

2.1.2 Spolupráce obcí

V rámci partnerství vstupují obce s jinými obcemi nebo dalšími subjekty do vztahů vzájemné spolupráce. Nejčastěji se jedná o uzavření smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, založení dobrovolného svazku obcí, založení společné právnické osoby více obcemi, spolupráce obce s privátními subjekty, spolupráce s obcemi jiných států nebo spolupráce obcí zvláštní formy.

Dobrovolný svazek obcí (DSO) představuje specifickou a nejčastěji používanou formu spolupráce mezi obcemi. Na území ČR ke dni 1. 1. 2011 působí těchto svazků celkem 771.¹¹ Vznikají za účelem prosazování společných zájmů obcí, jako svou hlavní činnost uvádí aktivity v oblasti vodního hospodářství, oblast komunálních služeb, stavba a údržba místních komunikací a územní rozvoj. **Společná právnická osoba** vyžaduje stabilnější spolupráci, jedná se o obchodní společnost – akciovou společnost nebo společnost s ručením omezeným.

Zakládání a činnost se řídí ustanovením obchodního zákoníku. **Spolupráce obcí a privátního subjektu** jsou nazývány PPP (Public Public Private Partnerships) jako Partnerství veřejného a soukromého sektoru. Tato spolupráce vede k využití zdrojů a schopností soukromého sektoru pro zajištění veřejných služeb, či vybudování veřejné infrastruktury.¹² **Spolupráce s obcemi jiných států** je spolupráce regionů příhraničních oblastí – Euroregiony, které jsou nadnárodním typem svazku či sdružením měst a obcí. Cílem euroregionu je podpora a

¹⁰ zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů § 1

¹¹ Ministerstvo financí ČR: *Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC za rok 2010* [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prezkoumavani_hospodareni_68018.html

¹² HALÁSEK, Rozhodování ve veřejné správě – distanční opora ke studiu

realizace projektů odrážející všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami.¹³ Do **spolupráce obcí zvláštní formy** můžeme zařadit Místní akční skupinu (MAS), kde jde o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, které spolupracují na rozvoji venkova, nebo Místní agendu 21 (MA21), což je zapojení místních občanů a veřejných činitelů, kteří se snaží uplatnit principy udržitelného rozvoje na regionální úrovni.¹⁴

2.2 Finanční hospodaření obcí

Základním nástrojem finančního hospodaření územních samosprávných celků je podle ustanovení zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů roční rozpočet. Rozpočet obce je finanční plán, kterým se řídí financování činností dané obce po dobu jednoho roku. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Při zpracování rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který je pomocným nástrojem ÚSC a slouží k střednědobému finančnímu plánování, zpravidla na 2 až 5 let. Sestavuje se na základě uzavřených smluv a přijatých závazků. Obsahem jsou údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobé závazky a pohledávky, finanční zdroje a potřeby dlouhodobě realizovaných záměrů.¹⁵ Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Schválit rozpočet jako schodkový lze jen v případě, že jej bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou či úvěrem tzv. návratnými zdroji.

Obsahem rozpočtu obce jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace (včetně tvorby a použití peněžních fondů). Podnikatelská činnost obce se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje, ale hospodářský výsledek se promítne do rozpočtu na konci kalendářního roku a je součástí závěrečného účtu. Rozpočet ÚSC musí být schválen zastupitelstvem a pak na jeho základě obec uskutečňuje finanční hospodaření. Rozpočet může být ještě po jeho schválení změněn a to buď z důvodu organizačních změn, nebo změn právních předpisů, které ovlivní výši rozpočtových příjmů nebo výdajů. Změny se provádí rozpočtovými opatřeními, kterými je například přesun finančních prostředků aniž by se změnil celkový objem, nebo použití

¹³ EVROPSKÁ UNIE v ČR *Euroregiony v ČR* [online]. Dostupné z http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm

¹⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ: *Environmentální politika a nástroje / Udržitelný rozvoj / Místní Agenda 21* [online]. Dostupné z http://mzp.cz/cz/mistni_agenda_21.html

¹⁵ OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví*, 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 13

nepředvídaných příjmů k úhradě nových výdajů, čímž se zvýší objem rozpočtu. Rozpočtové prostředky, které nebyly využity, se převádějí do dalšího období.

2.2.1 Příjmy

Veřejné příjmy jsou příjmy plynoucí do veřejných rozpočtů a to jak do státních rozpočtů, tak do rozpočtů krajů a obcí. Nejvýznamnější část těchto příjmů tvoří příjmy daňové. Daní rozumíme každou povinnou, zákonem stanovenou, nenávratnou, neekvivalentní a většinou neúčelovou platbu do veřejného rozpočtu.¹⁶ **Nenávratnost** znamená, že se daná částka poplatníkovi po čase nevrací. **Neekvivalentnost** vyplývá z toho, že není přímá úměra mezi zaplacenou výší daně a množstvím spotřebovaného veřejného statku. **Neúčelovost** znamená, že není předem určeno, na jaký veřejný statek se finance použijí.

Veřejné příjmy plní funkci alokační, redistribuční a stabilizační. **Alokační funkce** znamená, že prostřednictvím rozpočtu se zdroje rozdělují tak, aby sloužily k zajišťování různých druhů veřejných statků. Cílem **redistribuční funkce** je dosáhnout spravedlivého rozdělení důchodu mezi občany. V rámci **stabilizační funkce** se stát snaží tlumit výkyvy hospodářského cyklu a zajišťuje stabilní poměry na trhu zboží a služeb, ceny, zaměstnanost a vyrovnanou platební bilanci.

Příjmy rozpočtu obce dle § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvoří:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce,
- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- přijaté peněžní dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

¹⁶ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s.109

Příjmové operace se třídí dle druhového členění do čtyř tříd:

Třída 1 - Daňové příjmy – povinné neopětované příjmy plynoucí z daní, doplatků včetně daní a sankcí za pozdní či nesprávné placení. Do daňových příjmů patří DPFO, DPPO, DPH, Spotřební daň, poplatky a daně z vybraných činností a služeb (správní a soudní poplatky, daň silniční, poplatek za znečišťování životního prostředí, místní poplatky), a dále daně majetkové a daně z majetkových a kapitálových převodů. Daňové příjmy plynoucí do rozpočtu obcí se řídí zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům ve znění pozdějších předpisů¹⁷ (zákon o rozpočtovém určení daní). Tyto příjmy tvoří spolu s příspěvky na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění největší skupinu běžných příjmů. Svým objemem tvoří rozhodující část příjmů obcí, avšak vliv na tento výnos je ze strany obcí velmi malý.

Třída 2 - Nedaňové příjmy – zde patří veškeré opětované příjmy, jako příjmy z vlastní činnosti, příjmy z prodeje neinvestičního majetku, příjmy přebytků organizací s přímým vztahem (příspěvkových organizací), příjmy z pronájmu majetku, přijaté úroky, dividendy, splátky půjček poskytnutých v rámci rozpočtové politiky obce, přijaté sankce, vratky transferů apod. Výši i strukturu nedaňových příjmů mohou svým chováním obce ovlivňovat. Mezi nejvýznamnější nedaňové příjmy obcí patří příjmy z vlastní činnosti, např. příjmy z poskytovaných služeb, příjmy z prodeje zboží, příjmy ze školného, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z pronájmu pozemků v obecním vlastnictví, příjmy z pronájmu bytového fondu apod.¹⁸

Třída 3 - Kapitálové příjmy – zde jde pouze o nahodilé příjmy, které jsou úzce spojeny s prodejem obecního majetku, nebo se jedná o příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv mající povahu majetkových podílů za účelem odpočtové politiky. Může také jít o peněžní dary či příspěvky pro investiční účely. Jedná se o jednorázové a neopakovatelné příjmy.

Třída 4 - Přijaté dotace – s podrobnějším tříděním na běžné a kapitálové dotace. Rozlišujeme dvě základní formy dotací: specifické účelové, které jsou poskytovány na předem stanovený účel. Obec je zodpovědná poskytovateli za jejich užití k danému účelu. Všeobecné neúčelové dotace, které obec obdrží také na základě stanoveného kritéria, ale jejich užití je zcela v jejich kompetenci. Oba typy dotací mohou být používány na financování

¹⁷ Novelizován zákonem č. 377/2007 Sb. s účinností od 1.1.2008

¹⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: Příloha č. 2 k opatření MF č.j. 111/74 200/1997 - Druhové třídění rozpočtové skladby [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni_11436.html

jak běžných, tak kapitálových výdajů. Účelové dotace mohou být ještě podmíněny v tom smyslu, že vyžadují od obcí jejich spoluúčast na financování daných výdajů.¹⁹

2.2.2 Výdaje

Veřejnými výdaji označujeme tok finančních prostředků, které jsou v rámci veřejné rozpočtové soustavy alokovány na realizaci různých fiskálních funkcí státu a to na principu nenávratnosti a neekvivalence. Zdrojem krytí veřejných výdajů jsou v rámci veřejných rozpočtů veřejné příjmy, případně může docházet k jejich dluhovému financování.²⁰ Veřejné výdaje jsou vytvářeny a profinancovány v rámci jednoho rozpočtového období, tj. 1 rok.

Z hlediska **časového** se veřejné výdaje člení na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Mezi běžné (provozní) výdaje patří ty výdaje, které je nutné pravidelně financovat v rámci kompetencí a úkolů. Kapitálovými (investičními) výdaji jsou výdaje na financování investic a jiných potřeb, jejichž spotřeba přesahuje 1 rok, zpravidla jsou jednorázové.

Z hlediska **návratnosti** se veřejné výdaje člení na návratné a nenávratné. Větší část veřejných výdajů má charakter nenávratných výdajů. Těmito se financuje netržní činnost státu nebo jednotlivých článků územní samosprávy. Mezi návratné výdaje patří poskytované půjčky mezi jednotlivými peněžními fondy, případně výdaje související s finančním investováním (nákup státních dluhopisů územní samosprávou).

Z hlediska **plánovanosti** je pro rozpočet důležité členění výdajů na plánované (předpokládané) výdaje a výdaje neplánované (mimořádné). Mezi neplánované, které se mohou v průběhu rozpočtového období vyskytnout, patří např. odstranění následků živelných pohrom, případně sankční výdaje - pokuty za porušení rozpočtové kázně placené z rozpočtu obce do státního rozpočtu. Na takovéto nepředvídané situace je nutné v rozpočtu tvořit rezervy. Rezervy je třeba vytvářet i pro případy výpadku v plnění veřejných příjmů.

Z rozpočtu obce dle § 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se hradí:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákonem,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,

¹⁹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 117. ISBN 978-80-247-2789-9.

²⁰ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 74

- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo humanitární účely.

Výdajové operace dle druhového členění se třídí do 5. a 6. třídy:

Třída 5 - Běžné výdaje - neinvestiční nákupy a související výdaje jako jsou náklady související s pracovní silou (platy zaměstnanců, náhrady, platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem) a opětované výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy (nákupy materiálu, zboží, energií, paliv, vody, služby, opravy a udržování, cestovné apod.). Neinvestiční transfery - neopětované výdaje na neinvestiční účely charakteru dotací a příspěvků mimo rozpočtovou jednotku (podnikatelským subjektům, občanským sdružením, politickým stranám, obyvatelstvu). Neinvestiční půjčky – návratně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely (podnikatelským subjektům, církvím, příspěvkovým a podobným organizacím, veřejným rozpočtům územní úrovně apod.).²¹

Třída 6 – Kapitálové výdaje – investiční nákupy – tj. opětované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku a akcií a majetkových účastí. Investiční transfery - neopětované výdaje charakteru dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku.²²

²¹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: Příloha č. 2 k opatření MF č.j. 111/74 200/1997 - Druhové třídění rozpočtové skladby [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni_11436.html

²² PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 119. ISBN 978-80-247-2789-9.

2.2.3 Závěrečný účet a financování

Na konci každého kalendářního roku, se výsledky hospodaření územního samosprávného celku zpracovávají a vytvoří se tzv. závěrečný účet. V závěrečném účtu jsou údaje o plnění rozpočtu, příjmy a výdaje v členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem. Součástí tohoto závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům obcí, fondům a jiným rozpočtům. Zastupitelstvo obce závěrečný účet projedná a uzavírá vyjádřením souhlasu, a to buď bez výhrad, nebo s výhradami. Územní samosprávný celek je povinen své hospodaření nechat přezkoumat auditorem. Přezkoumání se provádí v rozsahu stanoveném zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání. Závěrečný účet, stejně jako návrh rozpočtu ÚSC se zveřejňuje.

Každý územní samosprávný celek může zřizovat peněžní fondy dle své úvahy a dle svých potřeb. Fondy mohou být zřízeny pro konkrétní účely nebo bez určení účelu. Bez určení účelu jsou to fond rozvoje a fond rezerv. Zdroje peněžních fondů tvoří přebytky hospodaření z minulých let nebo příjmy běžného roku.

Financování jsou peněžní operace, při kterých dochází ke změně stavu peněžních prostředků na účtech, kdy si obec peníze půjčuje a následně je vrací, nebo obec své peníze půjčuje za účelem jejich zhodnocení. Financování je rozdíl mezi příjmy a výdaji. Z daného rozdílu vznikne schodek nebo přebytek rozpočtu. Schodek je nejčastěji kryt z prostředků na bankovním účtu, úvěrem nebo emisí dluhopisů. Cílem obcí je, aby se nezadlužovaly a příjmy převyšovaly výdaje.

Třída 8 – Financování – má zvláštní postavení. V této rozpočtové třídě je financování z tuzemska i zahraničí. Financování z tuzemska zahrnuje financování rezidentními bankami, domácnostmi, podniky a jinými organizacemi a jinými domácími rozpočty. Financování ze zahraničí zahrnují financování nerezidentními bankami, podniky a jinými organizacemi, mezinárodními institucemi, cizími vládami.²³

Součástí této třídy jsou položky vyjadřující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech jako stavová veličina. Vyjadřuje, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové operace financovány. Má přímou návaznost na zajištění salda územního rozpočtu:

²³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: Příloha č. 2 k opatření MF č.j. 111/74 200/1997 - Druhé třídění rozpočtové skladby [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni_11436.html

$\text{Příjmy} - \text{výdaje} = \text{přebytek (+) nebo schodek (-)} = \text{(-) nebo (+) financování}$

podle charakteru salda. Saldo rozpočtu zjistíme jako rozdíl příjmů a výdajů, které musí být vybilancováno financováním. V případě rozpočtového schodku tj. větších výdajů než příjmů musí mít financování kladné znaménko, což vyjadřuje pokles stavu hotovosti, či přírůstek termínovaných závazků. V případě přebytku rozpočtu, tj. příjmy jsou větší než výdaje, je financování záporné – splácení závazků, či poskytování půjček a finanční investování. Tato konstrukce zjištění salda územních rozpočtů se respektují i v účetních výkazech, které obce sestavují.²⁴

Obce mají volný přístup k přijímání úvěrů a mohou si půjčovat od jakéhokoliv finančního ústavu v jakémkoliv měně, za jakýmkoliv účelem. Výše schodku rozpočtu obce je v kompetenci zastupitelstva v samostatné působnosti. Zákon upravující hospodaření ÚSC však obsahuje ustanovení, která nepřímo přispívají k omezení nadměrné zadluženosti. K těmto nástrojům můžeme zařadit – přezkoumání hospodaření podle zákona 420/2004 Sb., povolování emise komunálních obligací podle zákona 190/2004 Sb., přidělování individuálních účelových dotací obcím podle usnesení vlády č. 346/2000.

²⁴ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 118. ISBN 978-80-247-2789-9.

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA HLUČÍN

Analýza je získávání a rozbor informací o kvalitativních a kvantitativních vlastnostech objektu. Analýza je rozdělena na dvě základní vzájemně propojené a závislé části – finanční a ekonomickou. Každá z nich zohledňuje jiný přístup k realizaci projektu. Cílem ekonomické analýzy je odhalit silné a slabé stránky firmy, zjistit její výkonnost a získané informace vyhodnotit tak, aby se z provedené finanční analýzy stal jeden z nástrojů sloužící k řízení podniku.²⁵

Finanční analýza je metoda hodnocení finančního hospodaření obce, při které se zpracovávají prvotně zachycená data, zpravidla v peněžních jednotkách. Finanční analýza vychází především z minulých dat, ovšem stává se podkladem v rozhodování o budoucnosti. Cílem je rozbor možných variant dalšího vývoje a výběr nejvhodnějších variant. Základními vstupy jsou interní zdroje informací doplněné o externí zdroje. Mezi základní zdroje patří finanční výkazy, které tvoří účetní závěrku a její přílohy.

Hlavní oblasti finanční analýzy v municipální sféře jsou:

- běžné hospodaření,
- investiční činnost a její financování,
- hospodaření s majetkem.

Pro hodnocení procesů v každé této oblasti je možno využít metody finanční analýzy, která se zaměří na analýzu hospodaření v běžném rozpočtu, analýzu druhů příjmů a výdajů, analýzu dosahovaných úspor, analýzu investičních výdajů a příjmů, analýzu závazků, analýzu majetku, nebo analýzu vytváření a využívání rezerv.

„Metody, které se používají pro zpracování vstupních dat, se člení na elementární (základní) metody a vyšší metody. **Elementární metody** jsou založeny na základních aritmetických operacích, jako jsou sčítání, odečítání, dělení, násobení, procentní počet, jimiž se přetvářejí vstupní data. Výběrem vstupních dat tak dojdeme k hodnotám ukazatelů s předem vypovídajícími schopnostmi.“²⁶ „**Vyšší metody** jsou založeny na složitějších matematických operacích a rozlišujeme metody matematicko-statistické a nestatistické. Tyto metody jsou náročnější i po stránce technické nebo na softwarové vybavení.

²⁵ SYNEK, M., KUBÁLKOVÁ, M., KOPKÁNE, H., *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*, 1. Vydání. Praha C.H.BECK 2009, s. 302

²⁶ OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví*, 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 87

Základními zdroji dat pro finanční analýzu jsou účetní výkazy – rozvaha, výsledovka, cash flow, výkaz o změnách vlastního kapitálu, případně příloha k účetní závěrce. Ukazatele, které jsou výsledkem finanční analýzy, členíme podle způsobu výpočtu na absolutní, rozdílové, poměrové nebo procentní a z hlediska času na stavové a tokové.²⁷

Finanční analýza je pro každou organizaci důležitá, ve veřejném sektoru má však určitá specifika. Je významná pro zkvalitnění finančního rozhodování a je podkladem pro volené a výkonné orgány územní samosprávy při jejich rozhodování do budoucna. Analýzou můžeme odhalit pozitivní i negativní faktory, které ovlivňují hospodaření. Každá organizace si zvolí svůj vlastní systém ukazatelů, a které výstupní informace potřebuje analýzou získat. Cílem činnosti není maximalizace zisku, ale samofinancování. Zisk je zde v podobě úspory rozpočtových výdajů.

3.1 Charakteristika města Hlučín

Město leží na úpatí Hlučínské pahorkatiny. Je jedním z měst bývalého opavského okresu, na spojnici mezi Opavou a Ostravou. V těchto dvou městech nachází zaměstnání převážná část hlučínských občanů. Hromadná doprava na Hlučínsku je zabezpečována vlakovou i autobusovou dopravou. Vlaková trať se táhne napříč celým Hlučínskem z Hlučina do Opavy. Autobusová doprava spojuje město Hlučín jak s Opavou, tak s Ostravou. V jeho blízkosti jsou státní hranice s Polskem. Má téměř 15 000 obyvatel (k 1. 1. 2013 má 14 346 obyvatel s trvalým pobytem na území města)²⁸, čímž se řadí do kategorie středně velkých měst. Katastrální výměra je 2 113 ha. Postupem času se k městu připojovaly a opět oddělovaly okolní menší obce. Nyní jsou městskými částmi jen Darkovičky a Bobrovníky. Od roku 2003 je město Hlučín obcí s rozšířenou působností a jeho správní obvod zahrnuje 15 obcí (Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Děhylov, Dobroslavice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina a Závada).

3.1.1 Historie

Nejstarší dějiny města je třeba hledat na listinách o hradu Landeku, neboť město v těchto nejstarších dobách k tomuto hradu náleželo. Město Hlučín bylo založeno v roce 1256 králem Přemyslem Otakarem II. a v roce 1303 náleželo k hradu Landeku podle nejstarší dochované

²⁷ OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví*, 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 88

²⁸ Město Hlučín, Obecně závazná vyhláška č. 9/2012[online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/pro-obcany/mestsky-urad/pravni-predpisy-obce/obecne-zavazna-vyhlaska-c-9-2012.html>

listiny z 28. ledna 1303. Tato listina jasně dává najevo, že Hlučín je městem, má svého fojta, vlastní právo a své řemeslníky. V této listině landecký pán Siegfried Baruch potvrzuje městu vlastnictví pastvin při řece Opavici zvaných „Granysyna = Hraničina“, které již dříve král Přemysl Otakar II. městu daroval.

V roce 1521 přešlo město na vévody z Opolí a v roce 1694 bylo zbaveno poddanství a stalo se ochranným městem. Hlučín také několikrát vyhořel, zmínka o největších požárech je z let 1616, 1634 a 1761. Hlučínsko bylo až do roku 1742 součástí zemí Koruny české. Marie Terezie byla nucena po prohraných slezských válkách postoupit značná území Prusku. Součástí tohoto území bylo i Hlučínsko. Do roku 1920 patřila správa oblasti Hlučínska k tehdy německé Ratiboři. Na základě mnichovského diktátu nacistické Německo připojilo v říjnu 1938 Hlučínsko (na rozdíl od Sudet) přímo k Třetí říši jako tzv. Altreich (Starou říši). Nejtěžším důsledkem toho byla povinná služba mužů ve wehrmachtu, což mělo za následek velké lidské oběti.²⁹ Po připojení k ČSR se Hlučín stal do roku 1960 okresním městem.

Přesto, že se z původní historické městské zástavby již mnoho nezachovalo, můžeme ve městě vidět poměrně rozsáhlé zbytky středověkého opevnění, z větší části postavené v roce 1535. Městské hradby jsou nedílnou součástí historického vývoje města Hlučín a jsou dokladem jeho dřívějšího rozsahu. Majitel panství Bernard ze Zvole dal Hlučín v roce 1535 obehnat hradbami s branami opavskou a ostravskou a 13 baštami. I když byly hradby v roce 1829 zbořeny, jejich dochované zbytky jsou jediným dokladem fortifikace.³⁰

Hlavními dominantami města je farní kostel s věží, trojkřídový původně renesanční zámek, hřbitovní kostel sv. Markéty a radnice.

Farní kostel sv. Jana Křtitele patří mezi jednu z hlavních dominant města. Není známo, kdy a kým byl kostel postaven, patří však mezi nejstarší kostely v širokém okolí. První zprávu o tomto kostele máme z roku 1378. Jedná se o jednolodní stavbu s gotickým presbytářem zaklenutým hvězdicovou klenbou, kaple je renesančního původu. V roce 1597 se zřítla velká kostelní věž a větší část kostela rozbořila. Roku 1608 byl kostel znovu postaven, ovšem v roce 1616 se stal obětí hrozného požáru ve městě. Koncem března 1780 byl položen základní

²⁹ Informační centrum Hlučín – Historie, [online]. Dostupné z <http://info.hlucin.com/>

³⁰ *Historie města Hlučín, význačné objekty*, „Společné poznávání česko - polského příhraničí“ realizovaného z Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013

kámen k novému děkanátství a stavba byla roku 1781 dokončena. V letech 1998 - 2001 se uskutečnila oprava vnitřních prostor kostela, včetně obrazů a plastik.

Mezi kulturní památky v Hlučíně řadíme barokní trojkřídlový zámek, pocházející z roku 1439, který vznikl na základech pozdně gotické tvrze. Jedná se o dvoupodlažní budovu o třech nestejně dlouhých křídlech na půdorysu U. V roce 1517 Hlučín získali páni ze Zvole a hrad se stal správním centrem panství. V letech 1542 – 1629 náležel Bruntálským z Vrbna, za nich je přestavěn v renesanční zámek s arkádovým nádvořím. V době napoleonských válek se zámku zmocnili Francouzi, v roce 1807 sloužil pro ubytování důstojníků a z části jako lazaret. Tehdy byl poškozen. V letech 1742 – 1920 náležel k Prusku. V roce 1845 koupili zámek Rotschildové. Po roce 1920 byly v zámku československé státní úřady, potom německé.

Hřbitovní kostel sv. Markéry - první kostel byl dřevěný a stával o něco blíže k městu. Několikrát vyhořel, a to v roce 1645, 1802 a naposledy v 1945, kdy byl zasažen bombou. Základní kámen k dnešnímu zděnému kostelu byl položen 23. 11. 1820. Areál hřbitovního kostela byl uzavřen různorodou ohradní zdí se vstupní bránou z 19. století. Součástí areálu je také márnice - neogotická stavba z režného neomítaného zdiva.

První zmínka o radnici pochází z roku 1616, kdy město postihl velký požár. Shořela polovina města, mimo jiné i zámek, kostel a radnice, která stávala na jižní straně náměstí. K obnově radnice došlo roku 1618. Roku 1659 si město postavilo novou, dřevěnou radnici na východní straně náměstí, v místě, kde stojí radnice dnešní. Roku 1868 byla původní radnice zbořena a na jejím místě vystavěna nová, jejíž vzhled odpovídal dnešní podobě. Dnešní radnice je pozdně klasicistní stavba, stojící uprostřed jihovýchodní strany náměstí, vyzdobena novodobým balkónovým portikem.³¹

3.1.2 Současnost

Město se neustále rozvíjí a také současnost města je bohatá na události. V posledních letech došlo k dokončení celoplošné plynofikace města a byla vybudována čistička odpadních vod, čímž se výrazně přispělo k čistšímu životnímu prostředí. Ve městě probíhají i rekonstrukce budov a památek, např. kulturní dům a hlučínský zámek. Kompletně bylo zrekonstruováno náměstí a autobusové nádraží. Jsou zde vysazovány nové stromy a veřejný pořádek je hlídán kamerovými systémy.

³¹ Informační centrum Hlučín – Památky, [online]. Dostupné z <http://info.hlucin.com/>

„Mírové náměstí“ o velikosti asi 85 x 115 metrů a rozlohou necelého hektaru, je obestavěno 28 domy, z nichž radnice a bývalý hotel Slezan (dnes prodejna Slezan) jsou prohlášeny kulturními památkami. V dlažbě je také viditelná stopa po hlavní silnici, ještě nedávno úhlopříčně procházející náměstím. Nově byly do dlažby vkomponovány znak města a růžice s ukazateli světových stran.³²

Zastoupení průmyslu v Hlučíně je úměrné jeho velikosti a blízkosti ostravské aglomerace. Najdeme zde především průmysl tiskařský a polygrafický, dále dřevařský, stavební a strojírenský. V minulosti se zde těžil písek a štěrk, ale těžba již byla zastavena.³³

Turistům je k dispozici sportovně-rekreační areál u rozlehlé plochy jezera (bývalá štěrkovna). Návštěvníkům je zde nabídnuto koupání v jezeře, pro milovníky sportu je v areálu minigolf, volejbalové hřiště, vlek vodních lyží, půjčovna lodí a vodních kol. Může se zde i provozovat windsurfing.

Turistickým lákadlem je rovněž Areál vojenského opevnění v městské části Darkovičky. Je to významná vojensko-technická památka, která je evropsky vysoce ceněnou ukázkou systému stálého opevnění, který vznikl v letech 1935 – 1938, která je nyní provozována jako vojensko-technické muzeum. Každoročně se zde organizují ukázky boje a vojenské techniky.

Okolí Hlučína je vhodné také k pěší turistice po značených turistických stezkách, kde můžeme shlédnout zajímavá místa v okolí. Rovněž se neustále rozvíjí cykloturistika a město je protkáno sítí cyklostezek.

V roce 1999 došlo k navrácení místního zámku do majetku města a nyní je zde informační centrum a výstavy s muzejní tematikou. Na Hlučínsku se nachází řada zajímavých dokladů lidové architektury, která představuje historii a život obyvatel v minulosti. Činnost muzea je zaměřena na město Hlučín a region Hlučínska v jeho historických hranicích.

Každoročně se zde koná velký počet lidových slavností, z nichž mnohé mají dlouhodobou a historickou tradici. Konají se zde dožínky, tradiční odpusty nebo krmáše. Na těchto slavnostech nesmí chybět tradiční a skvělé hlučínské koláče.

Ve městě jsou vydávány Hlučínské noviny, které jsou pravidelný měsíčník, vychází v nákladu 5600 ks a jsou distribuovány zdarma do všech domácností v Hlučíně. Za dobu své existence (14 let) prošly výraznou změnou a v posledních letech je z nich moderní zpravodaj tištěný na kvalitním časopisovém papíře a přináší přehledné a dostatečné informace o dění

³² Informační centrum Hlučín – Památky, [online]. Dostupné z [http:// info.hlucin.com/](http://info.hlucin.com/)

³³ Město Hlučín [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/o-meste/charakteristika-mesta-hlucina.html>

v Hlučíně. Internetová stránka **HlučínskéNoviny.cz** jsou on-line verzí pravidelného měsíčníku, vydávaného městem Hlučín.

Město Hlučín má své televizní studio, které se stalo doplňkovou činností Kulturního centra Hlučín. Toto studio realizuje reportážní činnost, filmové dokumenty, besedy ve studiu, natáčí záznamy divadelních představení a v neposlední řadě natáčí hrané snímky. Své volné kapacity pak nabízí za úhradu k využití soukromým subjektům, firmám i organizacím nebo jiným obcím.³⁴

3.2 Hospodaření města

Město Hlučín je dle § 2 zákona č. 128/2000 S., o obcích veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem a jako právní osoba vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. V samostatné působnosti spravuje na svém území záležitosti svěřené mu výše uvedeným zákonem a provádí výkon státní správy v přenesené působnosti ve správním obvodu.

Vlastnictví majetku a možnost s ním disponovat je jedním z ekonomických předpokladů existence územních samospráv.³⁵ ÚSC jako účetní jednotka není zřízen za účelem podnikání a tvorby zisku, ale k hospodárnému využití majetku. Ziskovou činnost mohou provozovat jako doplňkovou na základě udělené koncese. Základní podmínkou realizace této činnosti je, že nesmí být ztrátová.

O převodech a nabytí nemovitostí rozhoduje zastupitelstvo města, které na svém zasedání rozhodlo a schválilo:

- Zásady města Hlučín pro nakládání s nemovitostmi,
- Zásady postupu při prodeji bytových jednotek.

Tyto zásady řeší prodej, směnu i problematiku nabývání nemovitostí do majetku města.

3.2.1 Příjmy

Základním nástrojem pro hospodaření města je jeho rozpočet. Nejvýznamnějšími položkami příjmové stránky rozpočtu města Hlučín jsou stejně jako v ostatních obcích přijaté dotace a daňové příjmy. Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří dohromady cca desetinu celkových příjmů.

³⁴ TVS-HLUCIN.CZ - Televizní studio KC Hlučín

³⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*, 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 228

Do daňových příjmů je zahrnuta daň z příjmu a zisku, příjmy ze správních poplatků, z místních poplatků, majetkové daně a ostatní daňové příjmy. Nedaňové příjmy zahrnují příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z úroků, neinvestiční dary, pojistné náhrady a ostatní nedaňové příjmy. Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje investičního majetku nebo příjmy z prodeje akcií nebo příjmy z prodeje majetkových podílů. Daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy tvoří tzv. vlastní příjmy. Přijaté dotace mohou být neinvestiční i investiční. Dotace mohou být poskytnuty z veřejných rozpočtů centrální úrovně, z veřejných rozpočtů územní úrovně, ze státních fondů, z vlastních fondů.

Tabulka č. 3.1: Celkové příjmy v letech 2007-2011 (v tis. Kč a podíly v %)

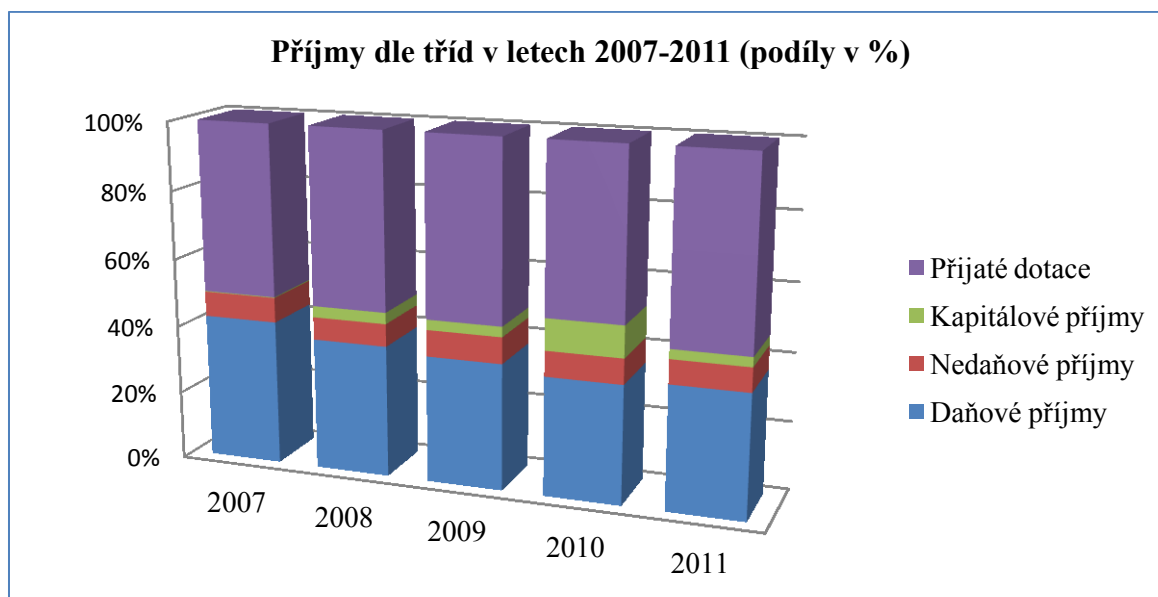
	<i>Příjmy 2007</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2008</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2009</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2010</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2011</i>	<i>Podíl v %</i>
Daňové příjmy	141 337	42,4	151 448	38,5	129 479	36,9	135 440	34,6	134 579	36,1
z toho:										
daň z příjmu a SD	118 446		128 216		107 992		114 316		112 291	
majetkové daně	3 189		3 135		3 249		4 689		4 893	
poplatky	19 702		20 097		18 238		16 435		17 395	
Nedaňové příjmy	24 231	7,3	26 156	6,7	26 878	7,7	29 103	7,4	26 184	7,0
z toho:										
z vlastní činnosti	1 060		3 649		3 152		3 012		5 084	
pronájem majetku	15 513		15 105		17 355		19 912		12 758	
úroky, sankce	1 961		2 783		1 984		1 953		2 375	
Ostatní příjmy	5 697		4 619		4 387		4 226		5 967	
Kapitálové příjmy	706	0,2	12 756	3,2	10 432	3,0	35 836	9,2	10 251	2,8
z toho:										
z prodeje majetku	616		11 224		10 432		35 836		10 251	
Ostatní příjmy	90		1 532		0		0		0	
Přijaté transfery	166 699	50,1	203 005	51,6	184 133	52,4	191 126	48,8	201 774	54,1
Z toho ze SR	151 494		174 927		181 816		188 271		177 992	
Příjmy celkem	332 973	100	365 393	100	350 922	100	391 505	100	372 788	100

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

Daňové příjmy města tvoří druhou největší položku z celkových příjmů. Jak je uvedeno v tabulce 3.1, v roce 2007 činily daňové příjmy 42,4 % z celkových příjmů. V dalších letech se tento podíl snižuje pod hranici 40 % na 38 až 36 %. Nejvyšší částku těchto příjmů, tvoří daně z příjmu a zisku. Podíl daňových příjmů ve sledovaném období nikdy nepřevyší procentní část přijatých dotací. Ty se pohybují kolem 50 %. V roce 2011 to bylo dokonce 54,1 %. Nedaňové příjmy se v průběhu sledovaného období výrazně neměnily, pohybují se v rozpětí 6,7 – 7,7 %. Nejnižší procentní části v celém sledovaném období jsou vždy příjmy kapitálové. (V roce 2007 byly 0,2 %, v 2008 – 3,2 %, v 2009 – 3,0 %, v 2010 – 9,2 %, v 2011

– 2,8 %). Zvýšení podílů kapitálových příjmů v roce 2010 vzniklo tím, že byla prodána větší část městských bytů včetně pozemků za 35 836 tis. Podíly jednotlivých příjmů na celkových příjmech nám znázorňuje následující graf.

Graf č. 3.1: Příjmy dle tříd v letech 2007-2011 (podíly v %)

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

U daňových příjmů můžeme sledovat kolísání finančních prostředků, jejich podíl nepatrně klesá. Na grafu 3.1 je vidět hlavně změna podílu kapitálových příjmů na celkových příjmech, nejvíce v roce 2010.

3.2.2 Výdaje

Výdajem je úhrada vlastní činnosti v rámci samostatné působnosti, výdaj na péči o majetek a jeho rozvoj, výdaj spojený s výkonem státní správy v přenesené působnosti. Patří sem i výdaje, které vznikají rozhodnutím územního samosprávného celku uzavřít závazkový vztah, z něhož vyplývají finanční důsledky, které je povinen plnit. Mezi výdaje patří i ty, které má územní samosprávný celek v rámci své veřejně prospěšné činnosti. Jedná se o činnosti, které nevykonává sám, ale přispívá na ně jiným subjektům například dary, dotace, příspěvky na činnosti.³⁶

Výdaje rozdělujeme na běžné výdaje (pravidelně se opakující) a kapitálové výdaje (jednorázově se neopakující). Čerpání rozpočtu běžných i kapitálových výdajů ve městě evidujeme dále dle jednotlivých odborů.

³⁶ GONGOL, T., SCISKALOVÁ, M. *Veřejná správa*. 1. vydání. Karviná: SU OPF, 2006, s. 83. ISBN 80-7248-372-2.

V městě Hlučín jsou to tyto odbory:

Odbor vnitřních věcí, Odbor informatiky, Odbor správních agend, Odbor právní, Odbor financí, Odbor živnostenský úřad, Odbor investic a správy městského majetku, Odbor městského majetku, Odbor školství a kultury, Odbor životního prostředí a komunálních služeb, Odbor výstavby, Oddělení územního plánování a památkové péče, Odbor dopravy a silničního hospodářství, Odbor sociálních věcí a zdravotní.

Organizační schéma Městského úřadu Hlučín viz Příloha č. 1

Tabulka č 3.2: Výdaje celkem v letech 2007-2011 dle odborů (v tis. Kč a podíly v %)

	Výdaje 2007	Podíl v %	Výdaje 2008	Podíl v %	Výdaje 2009	Podíl v %	Výdaje 2010	Podíl v %	Výdaje 2011	Podíl v %
Odbor vnitř. věcí	53 887	15,6	56 888	14,7	58 927	17,4	61 699	17,3	52 954	13,2
Odbor soc. věcí	127663	37,0	143038	36,8	145052	42,7	149650	41,8	140473	35,1
Odbor financí	10 220	3,0	14 487	3,7	15 705	4,6	14 248	4,0	15 317	3,8
Odbor investic a správa majetku	73 551	21,3	90 933	23,5	46 306	13,6	56 758	15,9	85 956	21,5
Odbor ŽP	28 338	8,2	20 556	5,3	20 511	6,0	23 600	6,6	23 892	5,9
Odbor školství a kultury	38 007	11,0	39 126	10,1	37 204	11,0	36 014	10,1	49 980	12,5
Odbor dopravy a siln. hospodářství	5 241	1,5	6 236	1,6	5 477	1,6	5 382	1,5	5 903	1,5
Odbor výstavby	423	0,1	2 587	0,7	2 449	0,7	2 225	0,6	1 706	0,41
Odbor právní	102	0,05	5 690	1,5	517	0,15	545	0,15	311	0,08
Odbor správních agend	138	0,05	90	0,02	139	0,05	194	0,05	142	0,04
Městská policie	7 597	2,2	7 972	2,1	7 445	2,2	7 282	2,0	7 650	1,9
Odbor městského majetku *	-	-	-	-	-	-	-	-	13 873	3,46
Odbor informatiky*	-	-	-	-	-	-	-	-	2 425	0,61
Výdaje celkem	345167	100	387603	100	339732	100	357597	100	400582	100

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

* odbor od 1.7.2012

Výdaje města jsou rozděleny do jednotlivých odborů (viz tabulka 3.2). Největší výdaje jsou vynakládány do Odboru sociálních věcí, kde jdou finance na sociální dávky, příspěvky na provoz klubů důchodců, příspěvky zdravotně postiženým a příspěvky na sociální a zdravotní péči. Tyto výdaje se pohybují od 35 % do 42 %. Zajímavé je sledovat investiční odbor, kde se pohybují výdaje kolem 15-21 %. Výdaje na školství a kulturu jsou kolem 10-12 %. Odbor vnitřních věcí na výdaje dává 13-17 % s mírně rostoucími náklady v jednotlivých letech, avšak v roce 2011 byly sníženy. Do tohoto odboru spadají výdaje na činnost místní správy a zastupitelstva.

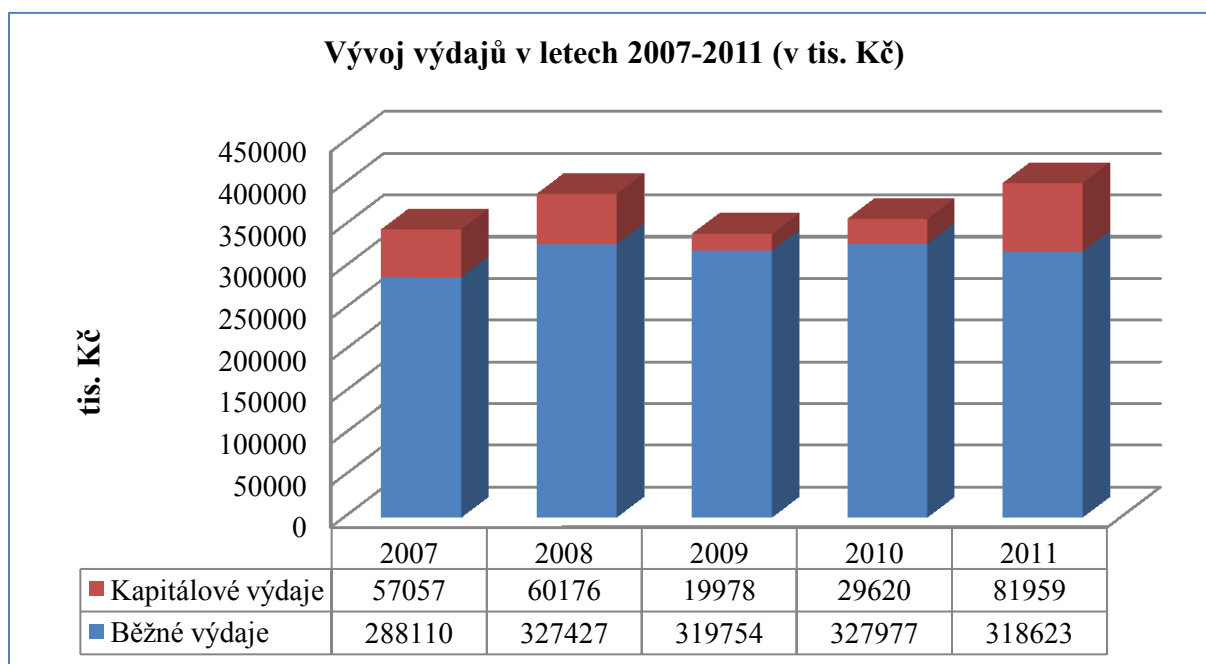
Tabulka č. 3.3 Druhové třídění výdajů v letech 2007-2011 (v tis. Kč a podíly v %)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Běžné výdaje	288 110	83,5	327 427	84,5	319 754	94,1	327 977	91,7	318 623	79,5
Kapitálové výdaje	57 057	16,5	60 176	15,5	19 978	5,9	29 620	8,3	81 959	20,5
Výdaje celkem	345 167	100	387 603	100	339 732	100	357 597	100	400 582	100

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

Při pohledu na tabulku 3.3 vidíme, že v letech 2007-2011 běžné výdaje zaujímají většinový podíl z celkových výdajů a ukazují stálost. Kapitálové výdaje měly v roce 2009 a 2010 propad, to bylo zapříčiněno probíhající krizí a s tím souvisejícím odložením investic města do budoucna. Tento skok v kapitálových výdajích se projevuje ve výdajích celkem. (viz graf č. 3.2)

Graf č. 3.2: Vývoj výdajů v letech 2007-2011 (v tis. Kč)

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

Tím, že jsou běžné výdaje rovnoměrně stoupající, celkové výdaje v podstatě napodobují křivku kapitálových, avšak s menším výkyvem. Čerpání rozpočtu Kapitálových výdajů města Hlučín v roce 2011 bylo např. na tyto větší akce: Rekonstrukce pláště objektu ZŠ Rovniny - 25 mil Kč a Rekonstrukce pláště ZŠ Hornická - 9 mil. Kč, Bezbariérový přístup do Kulturního domu - 3 mil. Kč a Přístavba pavilonu MŠ Cihelní – 4,7 mil. Kč. Další menší akce byly

Víceúčelové hřiště, rekonstrukce chodníků, zpevnění krajnic, vybudování bezpečných přechodů a drobné stavební úpravy.

3.2.3 Zadluženost

Většina kapitálových výdajů obcí směřuje na projekty, které jsou neziskového charakteru v tom smyslu, že jejich realizace nepřinese žádné generování peněz na splácení dluhu. Zvyšování dluhu obcí může nastat v souvislosti s možností čerpání finančních prostředků územní samosprávy ze strukturálních fondů EU. Ty vždy vyžadují vlastní finanční spoluúčast žadatele a mohou tak vytvářet tlak na další zadluženost obcí. Navíc profinancování projektů ze strukturálních fondů je zpravidla uskutečněno až po jejich celkové realizaci, takže obec je nucena půjčit si finanční prostředky na celou realizaci projektu.

Tabulka č. 3.4 Příjmy, výdaje a financování v letech 2007-2011 (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy	332 973	393 365	350 922	391 505	372 788
Výdaje	345 167	387 603	339 732	357 597	400 582
Financování	- 12 194	+ 5 762	+ 11 190	+ 33 908	- 27 794

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online], vlastní úprava a výpočet

V roce 2007 byl mírný schodek, který se v následujících letech vykryl přebytky (viz tabulka č. 3.4). V roce 2010 byl přebytek 33 908 tis. Kč. V roce 2011 byl tento přebytek opět vyčerpán výdaji a na konci období 2011 jsme na výsledku – **27 794 tis. Kč**. Graf Vývoj financování v letech 2007 – 2011 viz Příloha č. 2

4. ZHODNOCENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ A JEJICH SPRÁVA V ROZPOČTU MĚSTA HLUČÍN

Místní poplatky mají podobný charakter jako daně, jedná se většinou o povinné a neekvivalentní platby a tudíž patří mezi daňové příjmy obcí. Obce jsou oprávněny je vybírat na základě zákona a obecně závazné vyhlášky v rámci samostatné působnosti.

Místní poplatky jsou na území obce vybírány na základě nabytí účinnosti **obecně závazné vyhlášky**, která upravuje podrobnosti jejich výběru. To znamená, že obec zde stanoví, které poplatky na svém území zavádí, uvede kdo je poplatníkem, konkrétní sazby jednotlivých poplatků, ohlašovací povinnosti, vznik a zánik poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy i případné osvobození od poplatku.

4.1 Místní poplatky zavedené ve městě Hlučín

Zákonným základem pro místní poplatky je zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Obce jsou tímto zákonem zmocněny, aby rozhodovaly o tom, zda na svém území zavedou jednotlivé místní poplatky či nikoliv a určují jejich výši v zákonem určených limitech a to svou obecně závaznou vyhláškou. Pravomoc vydávat obecně závaznou vyhlášku má zastupitelstvo obce a vyhláška se schvaluje formou usnesení podle obecných pravidel zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Pokud obec přistoupí ke změně nebo doplnění dosavadní vyhlášky, je toto patrné z názvu vyhlášky.

V rámci této diplomové práce jsou hodnoceny údaje z let 2007 - 2011, jelikož nejsou v době zpracování k dispozici oficiální konečné zůstatky z roku 2012.

Zastupitelstvo města Hlučín v průběhu sledovaného období tj. 2007 - 2011 vydalo a řídilo se těmito obecně závaznými vyhláškami:

č. vyhlášky	Účinnost od	obsah
8/2005	1. 1. 2006	Zavedení poplatků: a) poplatek ze psů b) poplatek za užívání veřejného prostranství c) poplatek ze vstupného d) d) poplatek za provozovaný VHP
2/2007	16. 10. 2007	Doplnění vyhlášky 8/2005 o odstavce: který užívá veřejné prostranství k umístění stavebního zařízení a kontejnerů při rekonstrukci prostor sloužících k bydlení

4/2009	1. 7. 2009	Doplnění vyhlášky 8/2005: <ul style="list-style-type: none"> - přidána zvláštní sazba za pronájem pozemku - plocha na Mírovém náměstí 100 Kč á 1 m² - přidán odstavec - Poplatníkovi, který je rezidentem, a užívá veřejné prostranství jako vyhrazené trvalé parkovací místo ke stání osobního automobilu v městské památkové zóně je poskytnuta úleva ve výši 2400 Kč z paušální roční sazby.
4/2010	1. 1. 2011	Nově upravená celá vyhláška
2/2011	11. 5. 2011	Doplnění vyhlášky 4/2010: <ul style="list-style-type: none"> - přidány sazby za pronájem pozemku pro stánky při oslavách - ostatních svátků a státních svátků - mění termíny ohlašování změn u poplatků ze psů
3/2011	1. 1. 2012	Mění vyhlášku 4/2010: <ul style="list-style-type: none"> - změna termínů splatnosti u poplatků ze psů - snížení úlevy rezidentů za parkovací místo na 1.800,- Kč - ruší se poplatky ze vstupného
2/2012	5. 4. 2012	Nové znění celé vyhlášky po úpravách. Zavedené místní poplatky: <ul style="list-style-type: none"> a) poplatek ze psů b) poplatek za užívání veřejného prostranství

Zdroj: právní předpisy obce, vlastní zpracování

Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů se vydává každoročně na konci roku nová, vždy s účinností k 1. 1. roku následujícího. V diplomové práci ve sledovaném období je pracováno s těmito vyhláškami: 6/2006, 4/2007, 4/2008, 8/2009, 3/2010, 5/2011, 9/2012.

4.1.1 Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů byl v Hlučíně zaveden od počátku platnosti zákona o místních poplatcích, tedy od roku 1991. V současné platné vyhlášce tj. č. 2/2012 (platnost od 5. 4. 2012) je sazba poplatku za kalendářní rok 1.200,- Kč za každého psa chovaného v bytovém domě a 200,- Kč za psa chovaného na jiném místě. Poplatek za psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo sirotčího důchodu chovaném jak v bytovém domě nebo na jiném místě činí 200,- Kč. Tato výše sazby byla již platná od 1. 1. 2011 ve vyhlášce č. 4/2010, oproti předchozímu období došlo pouze ke změně u poplatku za psa chovaného na jiném místě, a sice z původních 150,- Kč na 200,- Kč. U tohoto poplatku není využíváno možnosti zvýšit sazbu poplatku za druhého a dalšího psa o 50 %. Sazby za druhého a dalšího psa jsou shodné jako za psa prvního.

Proces správy místních poplatků ze psů začíná podáním přiznání ke vzniku poplatkové povinnosti a to do 7 dnů, kdy pes, jehož má v držení, dosáhne věku 3 měsíce. Přihláška se provede na předepsaném formuláři vydaném odborem financí „Místní poplatek ze psů – Přihláška psa“ (viz. Příloha č. 3). Poplatek je splatný buď jednorázově k 31. 3. nebo ve dvou splátkách vždy 31. 3. a k 31. 10. Od poplatku je osvobozen ze zákona držitel psa, který je nevidomý, bezmocný nebo osoba těžce zdravotně postižená. Dále pak je osvobozena osoba provádějící výcvik psů, osoba provozující útulek zřízený městem Hlučín, osoba, která je držitelem záchranářského psa nebo která využívá psa pro léčebné účely (canisterapii) v příslušném zařízení.

Správce poplatku vydá při podání přiznání držiteli psa identifikační známku pro psa s označením název města a evidenčním číslem psa. Znamka je nepřenositelná na jiného psa, i kdyby se jednalo o téhož držitele. Ztráta nebo zcizení se hlásí u správce poplatku.

Slabinou při procesu správy místních poplatků ze psů je omezená možnost správce kontrolovat plnění ohlašovací povinnosti. Přihlášení k poplatku je záležitostí dobrovolnou, neboť není v možnostech správce zjistit, kdo se této povinnosti vyhne. V některých případech může dojít k udání jinou osobou a na základě tohoto je neplatič vyzván ke splnění ohlašovací povinnosti a je zahájeno poplatkové řízení. Ale dokazování je v tomto případě problematické. Poplatek je hrazen na základě složenky, která je rozesílána zaevidovaným poplatníkům na konci měsíce ledna a je splatná do termínu výše uvedeného. Rovněž je upozorňováno na splatnost poplatků za psa na webových stránkách města a v místním zpravodaji.

Pokud není poplatek uhrazen ve splatnosti, (platba není na účtu města v uvedený den), je zasílána dlužníkům upomínka na nedoplatek s novou složenkou. Jedná se jen o upozornění na tento stav, ne o vymáhání. Pokud ale ani po tomto upozornění není splněna poplatková povinnost, je zahájeno vymáhací řízení a věc je postoupena právnímu oddělení k vymáhání. V tomto případě je přistoupeno k výkonu zabavení exekucí na peněžní prostředky dlužníka na účtu vedeném u bank.

Držitel psa je dále povinen oznámit správci každou změnu, která má vliv na výši nebo zánik poplatkové povinnosti. Na základě oznámení je upraven předpis v evidenci poplatků. V případě vzniklého přeplatku je tento poplatníkovi vrácen složenkou nebo na účet dle pokynů.

Aktuální stav k 1. 1. 2013 je následující: Poplatníků celkem 1638 z toho 4 osvobozených, 410 důchodců a 83 poplatníků v bytě. Psů celkem 1676.

Tabulka č. 4.1: Přehled plateb místních poplatků ze psů ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011

Rok	Počet poplatníků	Předpis	Zaplaceno		Nedoplatek k 31.12			
		Kč	Kč	%	Celkem Kč	%	Vymáháno právním odborem Kč	%
2007	1 603	404 303	342 813	84,8	61 490	15,2	11 896	2,9
2008	1 596	402 526	358 144	89,0	44 382	11,0	32 866	8,1
2009	1 612	382 953	337 765	88,2	45 188	11,8	28 231	7,4
2010	1 585	368 655	326 514	88,6	42 141	11,4	23 196	6,3
2011	1 638	431 030	364 452	84,5	66 578	15,5	29 316	6,8

Zdroj: Interní informační systém města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Z tabulky č. 4.1 je patrné, že nedoplatky představují 11-15 % z předepsané částky. Na uvedeném stavu pohledávek se podstatnou částí podílejí pohledávky za poplatky ze psů u obytných domů v Hlučíně, všechny pohledávky jsou po lhůtě splatnosti. Odbor právní vymáhá pohledávky, které jsou buď ve splátkách částečně hrazeny, nebo probíhá exekuce, některé pohledávky jsou zatím bohužel nedobytné. Výše těchto pohledávek je v posledních letech 7 – 8 % z celkového předpisu plateb.

Vzhledem k situaci, že většina vlastníků psů je v rodinných domech, je otázka znečišťování veřejných prostranství psími výkaly na údržbu nenáročná. Stojany se sáčky na psí exkrementy EKO-PACK jsou umístěny na vytypovaných 13 místech v Hlučíně, papírové sáčky s papírovou lopatičkou se sem pravidelně doplňují. Při zaplacení poplatku každý poplatník obdrží i pytlíky na tento odpad.

Co se týká zajištění úklidu a čištění veřejného prostranství, toto mají na starost technické služby ve městě – společnost TS Hlučín s.r.o., jejímž 100 % vlastníkem je Město Hlučín. S chovem psů ve městě bezprostředně souvisí i náklady za odchyt zaběhnutých psů a následné zajištění jejich péče. Dle informací Městského úřadu Hlučín má odchyt na starost Městská policie a následně je tento pes umístěn do Záchytné stanice pro psy, jejímž provozovatelem jsou TS Hlučín s.r.o. Provoz útulku pro psy a agendu nalezených zvířat zajišťuje dle

organizačního řádu města Odbor životního prostředí a komunálních služeb jako úkol v samostatné působnosti.

Tabulka č. 4.2: Počet odchycených psů a náklady na jejich následnou péči v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Počet odchycených psů	Náklady na jejich péči	Výdaje z rozpočtu města na zachytnou stanici
2007	40	88 569	121 315
2008	29	120 980	178 925
2009	35	120 599	161 241
2010	38	133 979	190 147
2011	26	155 510	196 960

Zdroj: Interní informační systém TS Hlučín s.r.o. v jednotlivých letech, vlastní úprava

Z tabulky č. 4.2 je patrné, že náklady na odchyt psů a následnou jejich péči nejsou malé a v roce 2008 byla překročena hranice 100 tisíc za poskytované služby. Město každoročně ze svého rozpočtu na chod „Zachytné stanice pro psy“ vydává ze svých běžných výdajů v posledních letech více jak 190 tis. Kč. Stále větší význam při zajišťování provozu útulku mají také dary od občanů a firem v naturáliích i v peněžní podobě.

4.1.2 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Předmětem tohoto poplatku je zvláštní užívání veřejného prostranství, kterými se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl.

Poplatník je povinen ohlásit písemně nebo ústně správci poplatku toto užívání veřejného prostranství nejméně 1 den před jeho započítáním. „Oznámení o zvláštním užívání veřejného prostranství“ (viz Příloha č. 4). Poplatek je splatný nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy užívání prostranství skončilo. Poplatek za umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb po dobu 12 měsíců a déle je splatný vždy k 31. 1. příslušného kalendářního roku.

Poplatníkovi mohou být poskytnuty úlevy:

- v případě umístění stavebního zařízení (stavebního lešení) je poskytnuta úleva ve výši sazby poplatku po dobu 14 dnů ode dne započetí užívání veřejného prostranství,
- k umístění kontejnerů při rekonstrukci prostor sloužících k bydlení po dobu 14 dnů ode dne započetí užívání veřejného prostranství,
- rezidentovi, který užívá veřejné prostranství jako vyhrazené trvalé parkovací místo ke státní v městské památkové zóně úleva ve výši 2.400,- Kč (od 1. 1. 2012 sníženo na 1.800,- Kč) z paušální roční sazby poplatku a mimo památkovou zónu ve výši 1200,- Kč z paušální roční sazby poplatku.

Od poplatku je osvobozeno:

- vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobu zdravotně postiženou,
- akce pořádané na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely,
- umístění zřízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, a to předzahrádek u restauračních zařízení a cukráren,
- umístění reklamních stojanů před provozovnami, které obsahují výčet prodávaného zboží,
- užívání veřejného prostranství k mítinkům politických stran a hnutí,
- užívání veřejného prostranství k umístění cirkusů, lunaparků a jiných obdobných zařízení,
- užívání veřejného prostranství ke konání sportovních a kulturních akcí bez vstupného.

Od placení poplatku jsou osvobozeny právnické a fyzické osoby a to:

- město Hlučín,
- příspěvkové organizace, které jsou zřízeny městem Hlučín,
- obchodní společnosti, jejichž jediným společníkem je město Hlučín.

Sazba poplatku je stanovena za každý i započatý metr čtvereční a každý i započatý den užívání veřejného prostranství.

- poplatek u provádění výkopových prací je 7,- Kč,
- umístění dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb po dobu 12 měsíců a déle 2,- Kč,
- umístění dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb po dobu kratší 12 měsíců 30,- Kč,

- umístění zařízení pro prodej zeleniny a ovoce při akci na náměstí města (oslava státních svátků) 100,- Kč a v ostatních případech 50,- Kč,
- umístění reklamního zařízení nad 1 m² je 15,- Kč,
- při rekonstrukci domů a umístění kontejnerů 1,50 Kč,
- užívání veřejného prostranství pro reklamní akce na ploše Mírového náměstí 100,- Kč (ve vyhlášce 2/2012 tato sazba snižena na 30,- Kč)
- užívání veřejného prostranství pro tvorby filmových a televizních děl 5,- Kč,
- za vyhrazení trvalého parkovacího místa je roční paušální částka v městské památkové zóně pro osobní automobil 6 000,- Kč, za obytný přívěs 12 000,- Kč, pro nákladní automobil 24 000,- Kč a pro autobus 24 000,- Kč,
- za vyhrazení trvalého parkovacího místa je roční paušální částka pro osobní automobil 3 600,- Kč, za obytný přívěs 6 000,- Kč, pro nákladní automobil 12 000,- Kč a pro autobus 12 000,- Kč.³⁷

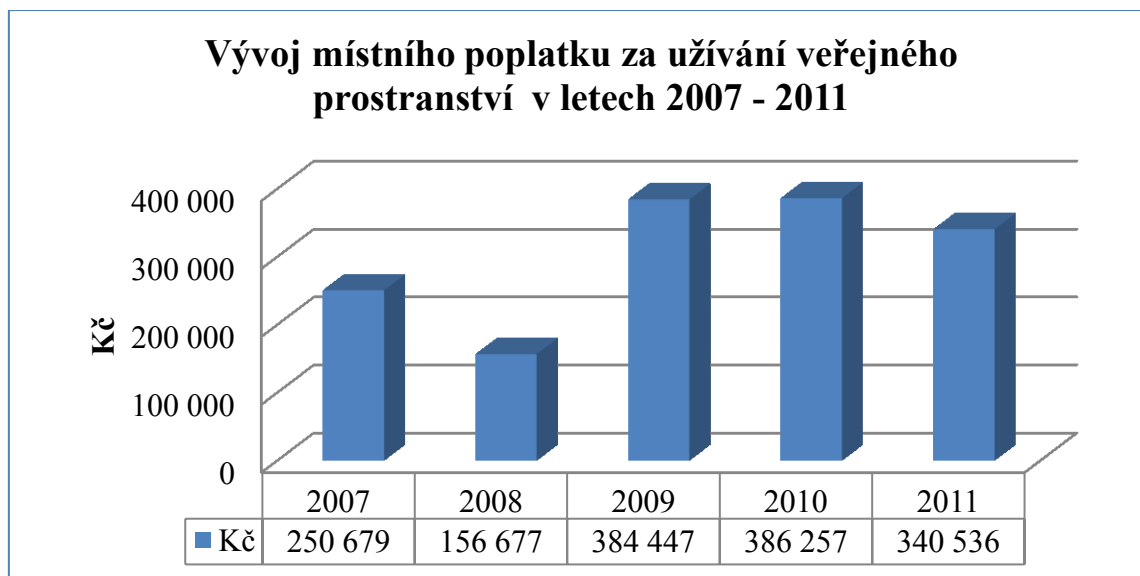
Místní poplatky jsou evidovány dohromady, nelze specifikovat výnosy dle jednotlivých druhů – za parkování, umístění dočasných staveb, umístění reklamního zařízení apod.

Náklady k tomuto místnímu poplatku jsou minimální, jelikož údržbu veřejného prostranství je povinen si pronajímatel zajistit a uklidit po akci sám. Správce poplatku si tento stav zkontroluje, ale jen ve výjimečných případech je třeba za nevyhovující stav upomínat. Při větších akcích má pronájem prostranství na starost Kulturní centrum, které si rovněž po akci úklid veřejného prostranství zajistí a zkontroluje.

U poplatku za užívání veřejného prostranství jsou neuhrazené pohledávky jen ve výši 5 325 Kč, která je v evidenci již od roku 2005. Jedná se o dva dlužníky. Tyto pohledávky jsou předány právnímu odboru, ale zatím se nepodařilo u evidovaných dlužníků nalézt postižitelný majetek či příjem. (jedná se o jednoho dlužníka, který bydlí údajně někde v Anglii, další pohledávka je živnostníka neznámého pobytu).

³⁷ Vyhláška č 2/2012 (platnost od 5. 4. 2012)

Graf č. 4.1: Vývoj místního poplatku za užívání veřejného prostranství ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011

Zdroj: Závěrečné účty – příjmy z poplatků za užívání veřejného prostranství v jednotlivých letech, vlastní konstrukce

Z uvedených hodnot a grafu č. 4.1 je patrné, že poslední tři roky je příjem z tohoto poplatku více jak dvojnásobně vyšší než v roce 2008. Toto je zapříčiněno z většího výnosu za umístění reklamních zařízení a za parkovací místa. Ale rovněž je tento vyšší příjem z důvodu konání více kulturních akcí. Začaly se zde každoročně konat akce na tzv. Štěrkovně³⁸ (např. akce Rádía Helax, Pivní slavnosti, festival Štěrkovna Open Music a další) a tím vzrostl pronájem plochy k umístění dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb (prodejní stánky).

4.1.3 Místní poplatek ze vstupného

Účelem místního poplatku ze vstupného je nejen zajištění příjmů, ale také plnění funkce regulační, která poskytuje obcím možnost regulovat konání různých kulturních, sportovních nebo reklamních akcí pořádaných na území obce.

Vstupným se rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Poplatek ze vstupného platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají. Tento poplatek podléhá ohlašovací povinnosti a poplatník je povinen sdělit správci poplatku:

- název akce, místo konání a datum konání akce nejpozději 3 dny před konáním akce,
- jméno, nebo název obchodní firmy a své identifikační údaje,

³⁸ Sportovně rekreační areál na břehu hlučínského jezera

- čísla svých účtů užívaných v souvislosti s podnikáním,
- výši vstupného a předložit vstupenky označené cenou, datem a hodinou konání akce,
- jménem pořadatele ke kontrole a označení odboru financí Městského úřadu Hlučín.

Do 5 dnů po skončení akce je nutno předložit:

- vyúčtování i s výpočtem poplatku, poplatek činí 15 % z úhrnné částky z vybraného vstupného (sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena),
- neprodané vstupenky.

Toto oznámení akce ze vstupného a vyúčtování se provádí na příslušném formuláři vydaném odborem financí „Místní poplatek ze vstupného – Oznámení akce“ (viz. Příloha č. 5)

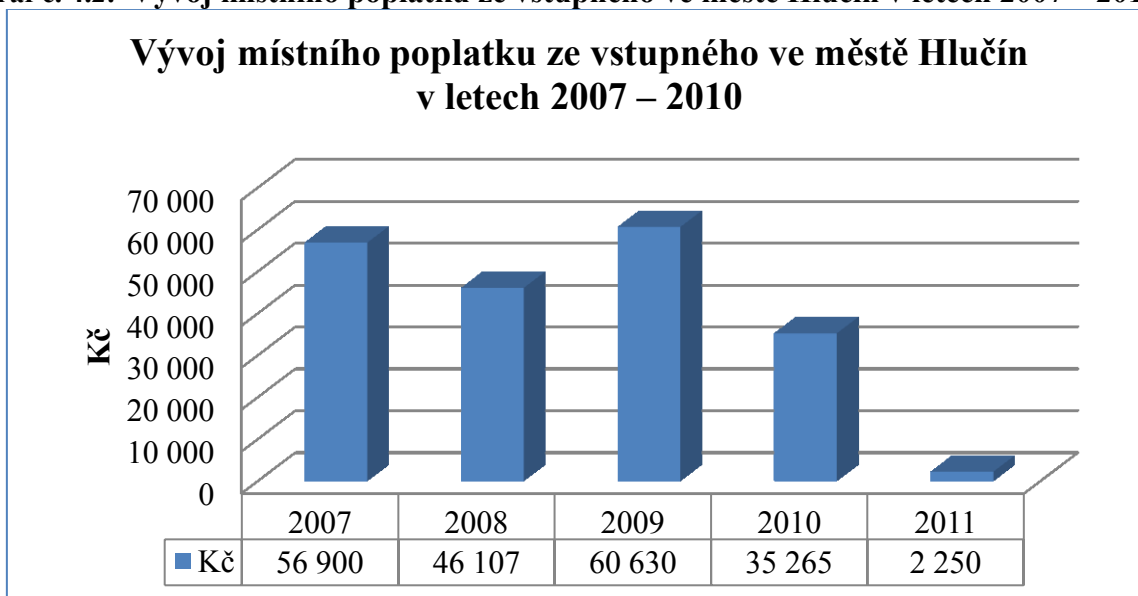
U akcí, které poplatník pořádá vícekrát měsíčně, může splnit svou ohlašovací povinnost dle obecní vyhlášky jednou měsíčně, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce po skončení akcí v příslušném kalendářním měsíci.

Poplatek je splatný do 15 dnů ode dne skončení akce. Od poplatku jsou osvobozeny akce, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Dále jsou osvobozeny od poplatku:

- akce kulturní, a to divadelní a koncertní představení konané v domech ve vlastnictví města Hlučín nebo ve vlastnictví registrované církve či náboženské společnosti,
- akce pořádané pro zdravotně postižené osoby nebo pořádané sdružením rodičů nebo akce pořádané osobou sdružující zdravotně postižené děti.

U tohoto místního poplatku nejsou evidovány žádné nedoplatky.

Graf č. 4.2: Vývoj místního poplatku ze vstupného ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011

Zdroj: Závěrečné účty – příjmy z poplatků ze vstupného v jednotlivých letech, vlastní konstrukce

Vývoj příjmů z místního poplatku ze vstupného má klesající charakter (viz graf č. 4.2). Toto bylo zapříčiněno tím, že většina akcí byla pořádána přes příspěvkové organizace města Hlučína a tím byli osvobozeni od poplatku. Zastupitelstvo města Hlučín rozhodlo a v obecné vyhlášce č. 3/2011 se s účinností od 1. 1. 2012 tento poplatek ruší.

4.1.4 Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj je jedním z místních poplatků, ze kterého obce získávají nezanedbatelnou částku finančních prostředků do rozpočtu. Současně s rozpočtovým významem poplatku zde vystupuje i jeho úloha regulační. Proto také obce využívají a stanovují si ve své vyhlášce většinou sazbu poplatku na každý výherní hrací přístroj na tři měsíce v plné (maximální) výši jak umožňuje zákon č. 565/1990 Sb., a sice 5 000,- Kč.

Předmětem poplatku je každý povolený hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí.

Provozovatel výherního hracího přístroje je povinen ohlásit správci poplatku uvedení výherního hracího přístroje do provozu a to ve lhůtě 8 dnů od uvedení do provozu. Ve stejné lhůtě je povinen ohlásit pozbytí platnosti tohoto povolení. Poplatek se platí ode dne, kdy byl výherní hrací přístroj uveden do provozu a je splatný nejpozději do 15. dne příslušného kalendářního čtvrtletí. Není-li poplatek zaplacen včas nebo ve správné výši, vyměří město Hlučín poplatky platebním výměrem. Včas nezaplacené nebo neodvedené poplatky Městský úřad Hlučín zvýší na jejich 1,3 násobek, toto zvýšení je pak příslušenstvím poplatku.

Za vydání povolení k provozu výherního hracího přístroje platí provozovatel správní poplatek za každý výherní hrací přístroj na:

- 3 měsíce 10 000,- Kč,
- 6 měsíců 16 000,- Kč,
- na rok 30 000,- Kč.

Provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno ve školách, školských zařízeních, v zařízeních sociální a zdravotní péče, v budovách státních orgánů a církví, jakož i v sousedství uvedených budov. Okruh vzdálenosti do 100 m od těchto budov může stanovit obec vyhláškou. (Zákon 202/1990 Sb. § 17, odst. 11).

Tabulka č. 4.3: Přehled o vydání počtu rozhodnutí a kusech VHP ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet rozhodnutí	58	52	60	54	50
Počet VHP (ks)	189	174	151	156	118

Zdroj: Interní informační systém města Hlučína v jednotlivých letech vlastní úprava a výpočet

Ve městě Hlučín (viz tabulka č. 4.3) je ročně vydáno přes 50 rozhodnutí a celkem je 17 míst (restauračních zařízení) s výherními hracími přístroji. Počet VHP v posledních letech klesá. V roce 2012 bylo vydáno pouze 23 rozhodnutí a počet VHP byl jen 62 ks.

Příjmem rozpočtu obce je také dle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o loterijních a jiných podobných hrách také část výtěžku, která odpovídá stanovenému procentu, a sice v našem případě 6 % z tržby z částky tvořenou všemi vsazenými částkami jím provozovaných her podléhající vyúčtování v účetním období, která převyšuje výhry vyplácené sázejícím, správní poplatky a místní poplatky.

Tabulka č. 4.4 : Přehled místního poplatku, správního poplatku a výtěžku za provozovaný VHP ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy provozování VHP	1 796 000	1 725 000	1 635 000	1 589 022	2 380 046
Příjmy - správní poplatky za VHP	2 950 000	2 782 000	2 650 000	2 268 000	1 968 000
Výtěžek	1 212 483	629 678	528 652	601 680	280 452
Příjmy celkem	5 958 483	5 136 678	4 813 652	4 458 702	4 628 498

Zdroj: Interní informační systém města Hlučína v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Místní poplatek za provozování VHP je druhým nejvýznamnějším místním poplatkem v rozpočtu města. Z výše uvedené tabulky č. 4.4 vyplývá, že se v roce 2011 vybralo přes 2 mil. Kč za uvedený místní poplatek. Na správním poplatku byly vybrány další skoro 2 mil. Kč.

Od roku 2012 se obci platí jen správní poplatky za žádost 5 000,- Kč a za změnu žádosti 3 000,- Kč. Správu odvodu z loterií a jiných podobných her vykonávají finanční úřady. Sazba odvodu je 20 % pro poměrnou část dílčího základu odvodu z výherních hracích přístrojů a

jiných technických herních zařízení a 55,- Kč pro pevnou část dílčího základu odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení.

Pevnou část dílčího základu odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení tvoří součet počtu dnů, ve kterých byl každý z povolených přístrojů a zařízení povolen. Dílčí základ odvodu tvoří částka, o kterou úhrn vsazených částek převyšuje úhrn vyplacených výher.

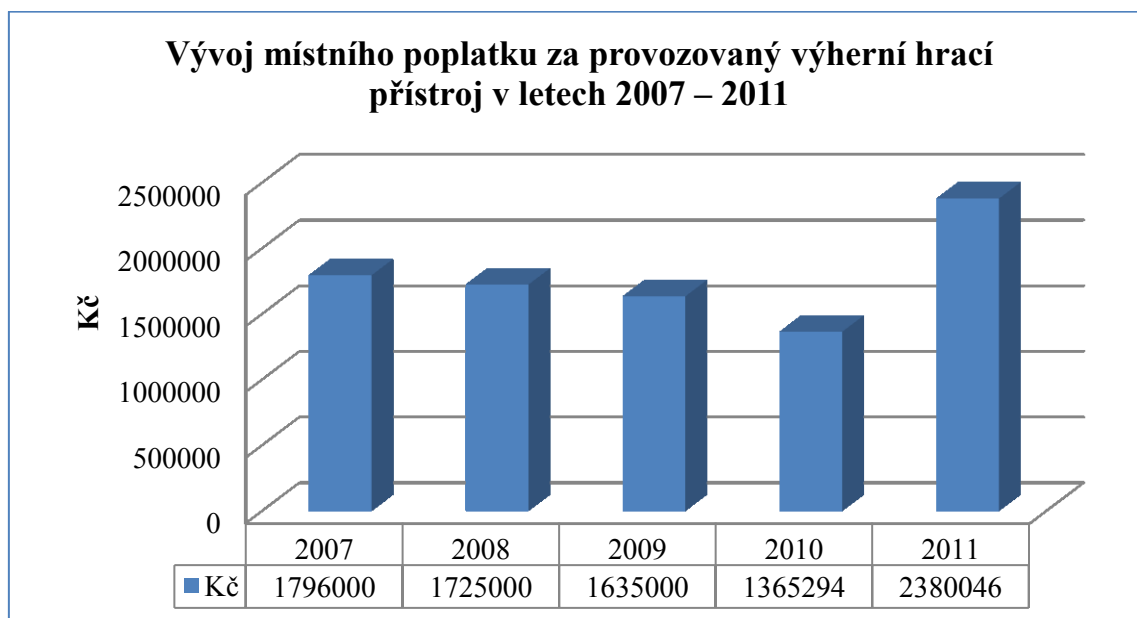
Odvodovým obdobím je kalendářní rok. Odvodové přiznání se podává nejpozději do 2 měsíců po uplynutí odvodového období.

Část odvodu z loterií a jiných podobných her ve výši dílčího odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení je z

- a) 20 % příjmem státního rozpočtu a
- b) 80 % příjmem rozpočtů obcí.³⁹

Prvním odvodovým obdobím podle § 41e zákona č. 202/1990 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti čl. VII tohoto zákona, je období ode dne nabytí účinnosti čl. VII tohoto zákona do 31. prosince 2012.

Graf č. 4.3: Vývoj místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj ve městě Hlučín v letech 2007– 2011

Zdroj: Závěrečné účty – příjmy z poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj v jednotlivých letech, vlastní konstrukce

³⁹ zákon č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (platné od 1. 1. 2012) § 41a - i

Z uvedených údajů vyplývá, že místní poplatek za provozování výherních hracích přístrojů není zanedbatelný a není zanedbatelný ani výnos správního poplatku za povolení VHP do rozpočtu města. Tyto částky jsou ve spojení s nízkými administrativními náklady na správu poplatku a vybírání poplatku z finančního hlediska velmi efektivní záležitostí.

Provozování výherních hracích přístrojů jiných herních zařízení má však řadu negativních celospolečenských jevů a představuje vyšší riziko sociologického dopadu na společnost (patologické hráčství, osobní bankrot a sebevraždy).

V posledních letech se počet míst a počet výherních hracích přístrojů snižuje a toto je pozitivní zjištění. Zastupitelstvo města se usneslo vydat na základě § 50 odst. 4 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách ve znění pozdějších předpisů obecně závaznou vyhlášku č. 4/2012 o stanovení času, ve kterém mohou být provozovány loterie a jiné podobné hry na území města Hlučín a sice lze je provozovat pouze v čase od 10.00 do 22.00 hodin.

Pohledávky za provozované výherní hrací přístroje nejsou žádné. Rovněž nejsou žádné pohledávky z odvodu výtěžku z provozování loterií. Provozovatel si nedovolí nezaplatit tento poplatek s obavami, že by v příštím období mu nebylo povolení provozování tohoto přístroje prodlouženo.

4.1.5 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen poplatek za KO) je ve městě Hlučín upraven obecně závaznou vyhláškou, která se každoročně obnovuje.

Poplatníkem je fyzická osoba, která má na území města Hlučín trvalý pobyt, za domácnost může být poplatek odváděn společným zástupcem, za rodinný nebo bytový dům vlastníkem nebo správcem. Dále je poplatníkem i fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci. Poplatník je povinen ohlásit správci poplatku vznik poplatkové povinnosti do 15 dnů ode dne, kdy mu povinnost vznikla. Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník rovněž povinen oznámit tuto změnu do 15 dnů, ode dne, kdy nastala.

Pro stanovení sazby poplatku užívá město obou složek stanovených zákonem a to v plné výši 500,- Kč na poplatníka za rok. Sazba poplatku je tvořena z částky 250,- Kč za kalendářní rok a z druhé částky 250,- Kč za kalendářní rok, kde tato částka je určena na základě skutečných nákladů města předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za poplatníka za kalendářní rok. Skutečné náklady převyšují danou částku 250,- Kč na jednoho poplatníka (viz tabulka č. 10, řádek 3), ale zákon tuto částku nepovolil navýšit.

Poplatek za KO je splatný do 31. 5. Každému poplatníkovi jsou městem rozesílány složenky již v měsíci lednu, a proto je dostatek času k jeho zaplacení. Většina poplatníků zaplatí převodem z účtu, nebo složenkou. V případě opoždění platby, byť o 1 den, je částka tohoto poplatku navýšena na jejich 1,3 násobek, což je o 150 Kč více. Dalších 200,- Kč je poplatek za právní vymáhání pohledávky.

Úlevy na poplatku mají poplatníci, kteří jsou ve vazbě nebo výkonu trestu nejméně 3 kalendářní měsíce a poplatníci, kteří jsou hospitalizováni ve zdravotnických zařízeních a léčebnách rovněž nejméně 3 měsíce.

Od placení poplatku jsou osvobozeni poplatníci:

- kteří se narodili v daném roce,
- prokazatelně se zdržovali mimo území ČR po celý kalendářní rok,
- jsou uživateli sociálních služeb v domově pro osoby zdravotně postižené, v domově pro seniory, nebo jsou umístěni v příslušných zařízeních (dětských domovech).

Ve městě Hlučín se nacházejí 3 chatové osady, které jsou od poplatku osvobozeny, tyto si odvoz zajišťují samy a další 2 chatové osady poplatky platí 500,- Kč za objekt a těmto majitelům je zajišťován svoz KO v měsících duben - říjen daného roku.

Svoz KO je zajišťován společností Marius Pedersen, které pak město za tento svoz zaplatí. Město při zaplacení poplatku vydá poplatníkovi nálepku k označení popelnice (zelená - odvoz 1 za týden, žlutá - 1 za 14 dní). Rovněž poplatník obdrží pytle (5 ks na rodinu v rodinném domě) na tříděný odpad. Město je rozděleno do oblastí A, B a C (městská část Darkovičky a Bobrovníky) a společnost Marius Pedersen si trasy a svozové dny určuje sama. Jedenkrát za 6 týdnů je svoz pytlů s tříděným odpadem - plasty. Ve městě je také sběrný dvůr, ve kterém se může odevzdat nebezpečný odpad, velkoobjemový odpad. Tento sběrný dvůr je otevřen 24 hodin a náklady na tento sběrný dvůr hradí město.

Město Hlučín v rámci systému nakládání s komunálními odpady, odpady třídí, aby mohly být v maximální míře dále využívány.

Každoročně město vydává tzv. „**Odpadový kalendář města Hlučín**“ ve kterém je sděleno, které odpady, kam a kdy mohou občané ukládat. Počet sběrných míst a kontejnerů (viz Tabulka č. 4.5)

Tabulka č. 4.5 – přehled umístění kontejnerů na tříděný odpad

Druh odpadu – barva kontejneru	Počet míst	Počet kontejnerů
sklo bílé - kontejnery bílé barvy	18	20
sklo barevné - kontejnery zelené barvy	18	22
plast a nápojové kartony - kontejnery žluté barvy	13	18
papír a papírové obaly - kontejnery modré barvy	18	23
Elektro odpad – kontejnery červené barvy	3	3

Zdroj: Interní informační systém města Hlučín, vlastní úprava

V měsíci září 2009 v rámci Operačního programu „Životní prostředí – Zkvalitnění nakládání s odpady“ město Hlučín požádalo o dotaci na zavedení systému pro separaci bioodpadů. Záměrem bylo nakoupit kompostéry pro občany města, kteří bydlí v rodinných domcích a mají pozemek, kde vznikají bioodpady. Tyto kompostéry byly občanům poskytnuty na základě smlouvy o výpůjčce na dobu nejméně 5-ti let. Dle zásad programu musí zůstat po tuto dobu v majetku města, poté na základě darovací smlouvy mohou přejít do vlastnictví jednotlivých občanů. Na základě výzvy v Hlučínském zpravodaji se přihlásilo 330 zájemců. Město získalo na tuto akci dotaci ve výši 400 tis. Kč. Distribuce kompostérů proběhla na jaře roku 2010. Jednalo se o kompostéry o objemu 400 a 700 litrů.

Ve městě je zřízena kompostárna firmy Tomáš Hájovský - Gras Servis, kde mohou lidé odvážet odpad z údržby zeleně.

**Tabulka 4.6 – Výdaje na likvidaci KO a příjmy z MP a za zpětný odběr
ve městě Hlučín v letech 2007 – 2011**

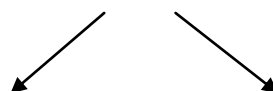
Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet poplatníků	14 424	14 439	14 396	14 420	14 590
Výdaje na netříděný odpad (v tis.)	6 130	6 567	6 083	6 747	6 784
Výdaje na tříděný odpad (v tis.)	2 381	3 122	3 390	3 234	3 512
Výdaje celkem (v tis.)	8 511	9 689	9 473	9 981	10 296
Výdaje na 1 poplatníka (v Kč)	590	671	658	692	706
Příjmy z místního poplatku (v tis.)	6 854	6 875	6 843	6 820	6 798
Příjmy od společnosti EKO-KOM (v tis.)	505	721	612	849	997
Příjmy celkem (v tis.)	7 359	7 596	7 455	7 669	7 795
Příjmy na 1 poplatníka (v Kč)	510	526	518	532	534
Rozdíl celkem (v tis.)	- 1 152	- 2 093	- 2 018	- 2 312	- 2 501
Rozdíl na 1 poplatníka (v Kč)	- 80	- 145	- 140	- 160	- 172

Zdroj: Interní informační systém města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Příjmy od společnosti EKO-KOM jsou platby za zpětný odběr a využití odpadů z obalů. Obec, která provozuje tříděný sběr komunálního odpadu, se může zapojit do systému EKO-KOM a to na základě „Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů“. Na základě této smlouvy pak obec získává nárok na odměnu, která se vypočítává na základě pravidelného čtvrtletního hlášení o množství druhích a způsobech nakládání s využitelnými složkami komunálních odpadů. Výše odměny roste spolu s účinností systému sběru. Odměna pomáhá snižovat náklady spojené s provozem systému sběru využitelných složek komunálního odpadu.

Odměna se skládá ze dvou částí. Jedná se o platbu za zajištění zpětného odběru (paušální sazba na obyvatele) a platbu za zajištění využití odpadů z obalů. Celková odměna pro obec se vypočítá:

Celková odměna = odměna za zpětný odběr + odměna za zajištění využití

(Základní odměna + bonusy) + garanční složka odměny

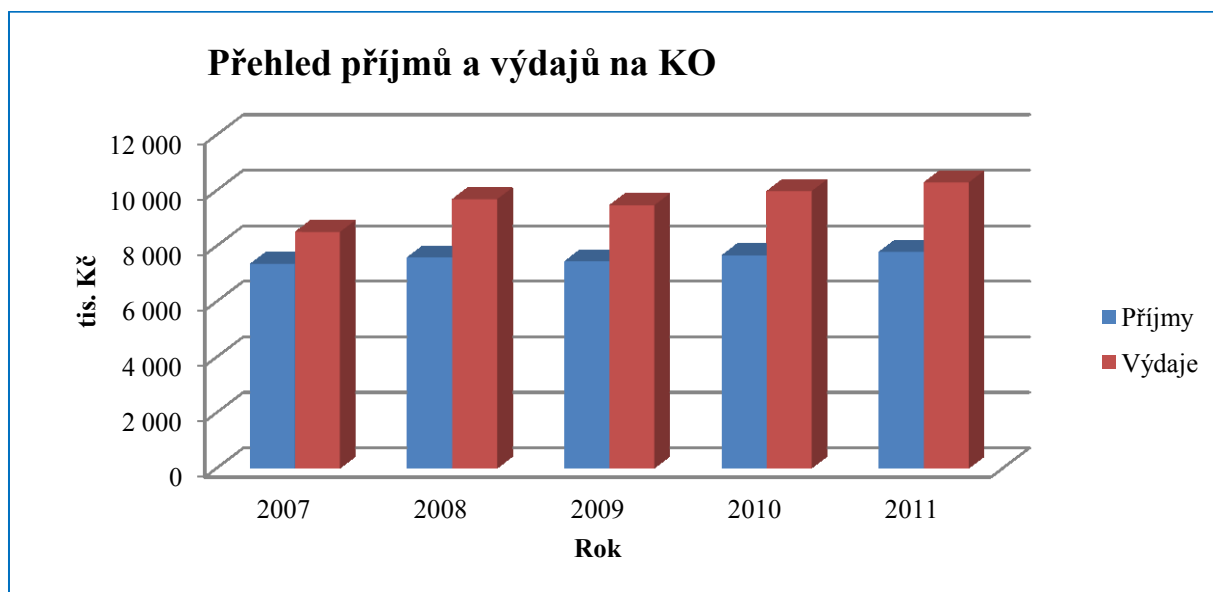
Odměna za zajištění zpětného odběru je nízká. Jedná se o paušální odměnu závislou na počtu obyvatel trvale žijících v obci. Sazba odměny je pro rok 2012 ve výši 2 Kč/obyvatel/rok. Většina finančních prostředků je směřována do **odměny za zajištění využití odpadů z obalů**, aby motivovala obce k rozvoji systému třídění odpadů. Tato část odměny je tvořena tzv. základní odměnou, motivačními bonusy a případně garanční složkou odměny.

Základní odměna se vypočítává z celkového množství vytríděných obalových odpadů a příslušné sazby pro jednotlivé komodity.

Bonusové složky představují motivační část odměny. Umožňují reagovat na vývoj celého integrovaného systému nakládání s obalovými a komunálními odpady. Mohou navýšit celkovou odměnu za využití odpadů až o 41 %.

Garanční složka odměny se uplatňuje pouze v případě vyhlášení garančního režimu pro konkrétní komoditu na úroveň obce. V roce 2012 nebyl garanční režim vyhlášen.⁴⁰

Graf č. 4.4: Přehled příjmů za KO a výdaje na sběr a svoz KO

Zdroj: Závěrečné účty – příjmy z poplatků za komunální odpad a náklady na sběr a svoz v jednotlivých letech, vlastní konstrukce

Tento místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu je nejvýznamnějším ze všech místních poplatků. Poplatek je od roku 2004 vybírán ve stejné výši a vzhledem k tomu, že počet poplatníků je

⁴⁰ EKO-KOM : Obce a města [online]. Dostupné z <http://www.ekokom.cz/cz/obce-a-mesta/obce-funkce>

zhruba stejný i příjmy jsou v jednotlivých letech přibližně stejné. Výdaje rostou a město u tohoto poplatku dotuje odvětví odpadového hospodářství ze svého rozpočtu v každém roce, např. v roce 2011 to bylo **172,- Kč** na poplatníka (viz tabulka 4.6). Rozdíl mezi příjmy a výdaji nám ukazuje Graf č. 4.4.

U tohoto místního poplatku jsou evidovány také nejvyšší pohledávky po lhůtě splatnosti a každoročně se navyšují (viz tabulka č. 4.7). V posledních letech přesáhly pohledávky 1 mil. Kč a v roce 2011 dokonce jsou více jak 2 mil. Kč. Tento nedoplatek je 33 % z celkové předepsané částky, což je docela špatná platební morálka.

Tabulka č. 4.7: Přehled evidence pohledávek místního poplatku za KO v jednotlivých letech

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Evidence pohledávek (v tis. Kč)	1 122	1 413	1 630	1 895	2 435
Z toho vymáháno právním odborem	570	487	940	951	880
Evidence pohledávek (v %)	14,4	18,1	19,2	21,7	33,3

Zdroj: Interní informační systém města Hlučína v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Jedná se o nedoplatky a to za období - rok 2002 až 2011. Vzhledem k tomu, že se poplatek vybírá od všech občanů s trvalým bydlištěm ve městě a řada těchto občanů již zde několik let nebydlí a jsou neznámého pobytu, dochází vzhledem k nedobytnosti pohledávek, ke stálému nárůstu zůstatku účtu těchto pohledávek. Pohledávky, které se podaří během roku za minulé období vymoci, jsou nahrazeny nově vzniklými pohledávkami za další rok, které jsou pak vymáhány příslušným odborem.

Náklady a administrativní zatížení vymáhacího řízení je poměrně vysoké, ale je potřebné, neboť vedle vymožení nedoplatku je tento proces i jako prostředek prevence proti vyhýbání se poplatkové povinnosti. V případě nečinnosti by vedlo ke snižování platební morálky poplatníků. Sporné je řešení při vymáhání za nezletilé osoby. Při stanovení poplatku na hlavu totiž zákon neřeší uspokojování poplatkové povinnosti těchto osob. Předpokládá se, že za osobu mladší 18 let platí poplatek její zákonný zástupce, ale podle daňového řádu je daňová (poplatková) povinnost nepřenosná.

V průběhu poplatkového řízení lze požádat o povolení splátek, ale vzhledem k tomu, že je nutno uhradit správní poplatek ve výši 400,- Kč za žádost o povolení posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, dochází k tomuto jen výjimečně.

V případě vzniku přeplatku z důvodu změny bydliště, dochází k jeho vrácení stejně jako u jiných poplatků složenkou, nebo na účet. Složitější je situace v případě úmrtí poplatníka. Jelikož daňová povinnost je nepřenosná tak je přeplatek možný vrátit jen osobě, které vznikl. V těchto případech by pozůstalý musel uplatnit nárok v rámci dědického řízení. Správce však volí na vlastní odpovědnost jednodušší cestu a s ohledem na dotčené osoby vrací přeplatek na počkání.

4.2 Placení poplatků a vymáhání nedoplatků

Řízení o poplatcích vede obecní úřad v přenesené působnosti. Není-li poplatek odveden v plné výši a včas, obec jej vyměří platebním výměrem, v němž může nezaplacenou část zvýšit až na trojnásobek. V tomto případě město Hlučín včas nezaplacené nebo neodvedené poplatky nebo jejich části zvýší na jejich 1,3 násobek a toto zvýšení je příslušenstvím poplatku. Penále, úrok z posečkání ani úrok z prodlení se neuplatňuje. Dlužné částky lze vyměřit nebo doměřit do 3 let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla nebo ve kterém byl poplatník naposledy uvědomen o kroku provedeném k vyměření nebo doměření poplatku, nejpozději však do 10 let od konce kalendářního roku, v němž poplatková povinnost vznikla.

Pro dokončení poplatkového řízení v případech, že subjekt neplní své povinnosti peněžitého charakteru, použije správce poplatku formu exekuce. Jedná se o výkon rozhodnutí, na základě kterého se vymáhá nedoplatek na poplatek, včetně jeho příslušenství. Před exekucí správce poplatku ještě vyzve poplatníka k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. Současně ho upozorní, že po uplynutí lhůty se bude bez dalšího upozorňování přecházet k vymáhání nedoplatku daňovou exekucí.

Jelikož obce mají při správě pohledávek procesní postavení správce daně, mohou v plné míře používat formy daňové exekuce.

Správce poplatku vydá exekuční příkaz na:

- příkázání pohledávky na peněžní prostředky dlužníka na účtech vedených u bank a spořitelen,
- srážku ze mzdy, jiné odměny za závislou činnost nebo náhrady za pracovní příjem, sociální a nemocenské dávky, důchody apod.,
- prodej movitých věcí.

Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším osobám, kterým jsou exekučním příkazem ukládány povinnosti. S daňovou exekucí jsou spojeny exekuční náklady, které hradí dlužník. Náhrada nákladů za výkon činí 2 % vymáhaného nedoplatku, nejméně však 200,- Kč.

Úspěšnost vymáhání všech pohledávek je ovlivněna dobytostí těchto pohledávek, tzn., zda jsou dlužníci movití či mají příjem, pak je vymáhání těchto pohledávek jen otázkou času. Pokud jsou však nemajetní nebo se jedná o předlužené osoby, pak je vymáhání těchto pohledávek finančně i časově náročné a často končí jejich nevyhozením a následným odpisem.

4.3 Vyhodnocení poplatků zavedených v obci

Při posuzování efektivnosti a kvality provádění úkonů spojených s vybíráním místních poplatků a zajištění finančních prostředků do rozpočtu města je kritériem optimální uspořádání činností při výkonu správy MP. Výkon přenesené státní správy související s místními poplatky má na starost odbor financí, kde má tyto poplatky v kompetenci jedna pracovnice. Poplatky za komunální odpad má na starost Odbor životního prostředí a komunálních služeb, kde je rovněž k tomuto určena jedna pracovnice.

Vzhledem k počtu poplatníků není tento poplatek vybírán přímo pracovníci, ale na centrální pokladně, kde je vedena evidence obyvatel a přehled jejich poplatkových povinností.

Tabulka č. 4.8 - Příjmy z místních poplatků v Hlučíně v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

	<i>Příjmy 2007</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2008</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2009</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2010</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2011</i>	<i>Podíl v %</i>
MP ze psů	342 813	3,7	358 144	4,0	337 765	3,7	326 514	3,6	364 452	3,68
MP za užívání veř. prostranství	250 679	2,7	156 677	1,8	384 447	4,2	386 257	4,2	340 536	3,4
MP ze vstupného	56 900	0,6	46 107	0,5	60 630	0,7	35 265	0,4	2 250	0,02
MP za provoz. VHP	1772265	19,1	1415502	16,0	1559038	17,0	1589022	17,3	2380046	24,1
MP za KO	6853999	73,9	6874598	77,7	6842706	74,4	6819905	74,5	6797758	68,8
Příjmy z MP celkem	9276656	100	8851028	100	9184586	100	9156963	100	9885042	100

Zdroj: Závěrečný účet města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Z tabulky č. 4.8 vidíme, že největší podíl z místních poplatků tvořily poplatky za likvidaci komunálního odpadu (74 - 78 %), pak poplatky za výherní automaty (16 - 24 %), dále to byly poplatky ze psů (3,6 - 4 %), následují poplatky za užívání veřejného prostranství (2 - 4 %), a nakonec poplatek ze vstupného (0,4 - 0,7 %). Nejnížší příjmy z místních poplatků byly v roce 2008, což bylo způsobeno probíhající krizí, která se projevila ve výběru poplatku ze vstupného, za užívání veřejného prostranství, ale hlavně za provozovaný VHP. Nejvyšší příjmy z místních poplatků byly v roce 2011, což bylo způsobeno vyššími příjmy za provozované VHP.

Tabulka č. 4.9 - Podíl MP na celkových daňových příjmech a na celkových příjmech
(v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z MP	9 277	8 851	9 185	9 157	9 885
Daňové příjmy	141 337	151 448	129 479	135 440	134 579
Celkové příjmy	332 973	365 393	350 922	391 505	372 788
% podíl MP na DP	6,6	5,8	7,1	6,8	7,4
% podíl MP na celk. příjmech	2,8	2,4	2,6	2,3	2,6

Zdroj: Závěrečný účet města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Podle analýzy vykazovaných příjmů z místních poplatků města Hlučín v letech 2007 –2011 tvořily místní poplatky **5,8 až 7,4 %** všech daňových příjmů (viz tabulka č. 4.9). Nejmenší procentní část na daňových příjmech dosáhly místní poplatky v roce 2008, což bylo zapříčiněno, jak je uvedeno výše, probíhající krizí. Daňové příjmy se v tomto roce nesnížily, jen příjem z místních poplatků. Podíl příjmů z místních poplatků na celkových příjmech je ve sledovaném období **2,3 – 2,8 %**.

Pro srovnání průměrné příjmy z místních poplatků za všechny obce v ČR včetně Prahy k daňovým příjmům jsou ve sledovaném období **5,7 - 6,5 %** (viz tabulka v příloze č. 6). V porovnání průměrných příjmů z místních poplatků k celkovým příjmům za všechny obce v ČR, jsou **3,0 - 3,4 %**.

Obec může ovlivnit výnos z místních poplatků pouze v malé výši a to tím, že si sama stanoví sazbu za poplatky až do výše horní hranice dané zákonem.

4.4 Návrhy a doporučení

Místní poplatky jsou součástí daňových příjmů rozpočtu města a tímto se podílí na částečném financování veřejných statků a služeb. Vzhledem k omezeným možnostem změny sazby je jejich výnos v posledních letech stabilní, přibližně 6 - 7 % všech daňových příjmů města. Jejich úhrada není vázaná na protislužbu konkrétní osobě, ale ve většině případů souvisí vybírání tohoto poplatku s financováním veřejného statku úzce s ním souvisejícího. Při rozhodování o zavedení místního poplatku se zohledňují náklady spojené se zajištěním statků a služeb. Nelze také opomenout náklady spojené se samotnou správou místního poplatku, což představují mzdové náklady na zaměstnance úřadu vykonávající správu poplatku.

Místní poplatek ze psů

Pro výši místního poplatku ze psů je zákonem stanovena horní hranice sazby až 1500 Kč za kalendářní rok. Město Hlučín, jak bylo již uvedeno, podle obecně závazné vyhlášky již od roku 2005 má tento poplatek ve výši 1 200 Kč a 200 Kč za psa chovaného na jiném místě než v bytovém domě a to i u druhého a každého dalšího psa. Tento místní poplatek má spíše regulační úlohu. Podíváme-li se na počet občanů ve městě (14 346) a počet psů (1676) vyjde nám, že na každých 8,5 občana připadá 1 pes.

V menších obcích se poukazuje na přiměřenou výši pro občany, ve větších městech je při zavádění poplatků podstatnější hledisko regulační. Obce ani města ale nesledují v oblasti místních poplatků náklady související s touto oblastí.

Tabulka č. 4.10 - Příjem z poplatku a náklady související s chovem psů

Rok	Vybráno na poplatcích Kč	výdaje z rozpočtu města na zachytnou stanici
2007	342 813	121 315
2008	358 144	178 925
2009	337 765	161 241
2010	326 514	190 147
2011	364 452	196 960

Zdroj: Interní informační systém města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava

Jak je vidět z tabulky č. 4.10, příjmy z tohoto poplatku se nijak výrazně nezvyšují, zatímco výdaje z rozpočtu rostou. K těmto nákladům bychom měli ještě přičíst náklady na čištění veřejného prostranství a další prostředky, které byly vydány na evidenční známky pro psy a

nákup košů a sáčků na psí exkrementy. Nesmíme rovněž zapomenout na mzdu pracovnice, která má tento poplatek ve správě.

Tento poplatek sice prozatím nelze považovat za ztrátový, ale doporučením pro město by mohlo být zvýšení tohoto poplatku, třeba jen u každého druhého a dalšího psa, už vzhledem k počtu psů a také k tomu, že každoročně roste inflace a náklady související s tímto poplatkem, přičemž výše poplatku nebyla od roku 2005 měněna. Zároveň by se mělo zaměřit na snížení pohledávek u tohoto poplatku, které se pohybují kolem 15 %.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Stejně jako většina obcí i město Hlučín zavedlo místní poplatek za užívání veřejného prostranství. Náklady spojené s tímto poplatkem jsou minimální, je přínosem a zároveň plní i funkci regulační při užívání veřejného prostranství. Bylo by možné zvýšit tento poplatek, ale ve srovnání s okolními městy (např. Kravaře, Dolní Benešov), kde jsou tyto poplatky nižší, by po zvážení nebyly k tomuto poplatku žádné další návrhy a doporučení.

Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení

Tento poplatek je jedním z nejčastěji zaváděných poplatků obcemi, jelikož se z něj získávají nezanedbatelné finanční prostředky. Význam tohoto poplatku je i jako regulační až restriktivní. Výnos z tohoto poplatku je spojen s poměrně nízkými náklady, avšak je provázen řadou negativních celospolečenských jevů. Vzhledem k tomu, že byl změněn zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách ve znění pozdějších předpisů, byl poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj vyňat ze zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů a od roku 2012 není tento poplatek již obcemi vybírán. Město však o tyto nemalé příjmy nepřijde, tyto finance budou jen placeny Finančnímu úřadu, který vykonává správu tohoto poplatku a ten pak převede dílčí odvod z výherního hracího přístroje ve výši 80 % do rozpočtu města. V tomto případě u tohoto poplatku nejsou žádné návrhy a doporučení.

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu

Maximální povolená výše tohoto místního poplatku byla považována v mnoha obcích za nízkou. Právě na tento problém reagoval návrh novely zákona o místních poplatcích. Obce dlouhodobě doplácely na likvidaci odpadu, a proto Ministerstvo financí navrhlo, aby se objem

prostředků zvýšil. Od 1. 1. 2013 může částka za netříděný odpad podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů dosáhnout až 750,- Kč na obyvatele s trvalým bydlištěm na území obce. U základní složky za kalendářní rok je zachována hranice 250,- Kč, maximální roční sazba je tedy 1000,- Kč. Bude záležet pak na obcích, zda nakonec poplatky skutečně zvýší, anebo je ponechají na současné úrovni. Jde totiž právě o příjmy obcí.

Město Hlučín ve své Obecně závazné vyhlášce č. 9/2012 s účinností od 1. 1. 2013 toto navýšení částky na základě skutečných nákladů města z předchozího roku využilo a je od tohoto data 465,- Kč, ale zároveň snížilo sazbu za kalendářní rok z 250,- Kč na 35,-Kč a tudíž sazba poplatku pro poplatníka v roce 2013 bude v konečné fázi opět 500,- Kč. Důvodem nezvyšování konečné částky tohoto místního poplatku bylo velké procento nezaplacených poplatků.(viz Tabulka č. 4.11)

Dá se říci, že počet neplátců má v posledních letech vzrůstající tendenci. Mnohdy se jedná o nezaměstnané občany, kteří neplatí dlouhodobě. Různými způsoby se daří snižovat dlužné částky z minulých let, bohužel stále vzniká více nových dluhů, než se vymůže starých.

Tabulka č. 4.11 – Přehled dluhů

Rok	Stav pohledávek k 1.1.	Stav pohledávek k 31.12.	Rozdíl zůstatku
2007	932 250	1 122 320	+ 190 070
2008	1 122 320	1 413 197	+ 290 877
2009	1 413 197	1 629 824	+ 216 627
2010	1 629 824	1 894 835	+ 265 011
2011	1 894 835	2 245 247	+ 350 412

Zdroj: Závěrečný účet města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet

Jak vidíme v tabulce č. 4.11, pohledávky se rok od roku zvyšují. Podle nového právního předpisu město Hlučín jako správce poplatku nemá povinnost vyzvat dlužníka k zaplacení. V případě neuhrazení nedoplatku přistupuje k jeho vymáhání exekucí nebo vymáhání zabezpečí prostřednictvím soudu či soudního exekutora. Náklady za nařízení exekuce však celkovou dlužnou částku mnohonásobně překročí. Příčiny tohoto stavu musíme hledat ve zhoršené platební morálce občanů související s finanční krizí, a že rodiče neměli povinnost platit za nezletilé.

V roce 2012 došlo ke změně v zákoně a je novinkou zavedení společné odpovědnosti nezletilého poplatníka a jeho zákonného zástupce. Dosud za poplatek odpovídal pouze nezletilý. V případě, že neměl vlastní příjem a zákonný zástupce za něj poplatek neuhradil, čekalo ho nemilé překvapení v podobě exekuce, často těsně po nabytí zletilosti. Nově má správce daně možnost zvolit si, zda nezaplacený poplatek vyměří nezletilému, nebo jej vyměří přímo zákonnému zástupci. Zákonný zástupce má tudíž stejné procesní postavení jako nezletilý poplatník, a pokud je mu poplatek za nezletilého vyměřen, je povinen jej do 30 dnů uhradit, jinak mu hrozí exekuce.⁴¹

Přestože u tohoto poplatku výdaje převyšují příjmy (viz graf č. 4.4) a rozdíl se neustále zvyšuje, je jeho vybírání potřebné a přínosné. Návrhem u tohoto poplatku by nebylo zvyšování poplatku, i když zákon to již umožňuje, vzhledem k tomu, že by se pravděpodobně zvýšily pohledávky. Návrhem by ale bylo zaměřit se více pomocí komunikační kampaně na třídění odpadu, aby bylo získáno více financí za zpětný odběr. Tato by mohla být formou tiskové reklamy, zábavnou formou jako komiks v Hlučínských novinách, nebo pořádáním sběrové akce.

Cílem kampaně:

- zvýšit účast obyvatel na třídění odpadů,
- zvýšit množství vytríděných odpadů,
- zlepšit kvalitu vytríděných odpadů pro recyklaci,
- podpořit stávající třídiče ve správnosti jejich chování.

Místní poplatek z ubytovací kapacity

Tento poplatek nebyl nikdy v městě Hlučín vybírán. Poplatek se vybírá v obcích a městech v zařízení k přechodnému ubytování za úplat. Sazba poplatku z ubytovací kapacity činí až 6 Kč za každé využití lůžko a den. U tohoto poplatku je ubytovateli stanovena povinnost vést evidenční knihu. Ve městě Hlučín se nachází celkem 7 ubytovacích zařízení, kterých by se tyto poplatky týkaly.

⁴¹ § 12, zákon č. 174/2012, který mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka č. 4.12: Roční příjem z poplatku z ubytovací kapacity

Název	Počet lůžek	Roční příjem v Kč při obsazenosti				
		10 %	30 %	50 %	75 %	100 %
Autokemp Jezero	52	11 388	34 164	56 940	85 410	113 880
Penzion Stará celnice	12	2 628	7 884	13 140	19 710	26 280
Penzion Azalka	23	5 037	15 111	25 185	37 778	50 370
Penzion Rodos	18	3 942	11 826	19 710	29 565	39 420
Penzion Florián	12	2 628	7 884	13 140	19 710	26 280
Penzion Hevil	9	1 971	5 913	9 855	14 783	19 710
Ubytovna SRA	40	8 760	26 280	43 800	65 700	87 600
Celkem	166	36 354	109 062	181 770	272 656	363 540

Zdroj: Informační centrum Hlučín - ubytování, vlastní úprava a výpočet

V tabulce je uveden roční příjem v Kč při jednotlivé obsazenosti počítáno s plnou sazbou tj. 6 Kč. Víme určitě, že nikdy nebude 100 % obsazenost (tj. všechny lůžka po všechny dny v roce). Vezmeme-li odhad, že v dané lokalitě můžeme tak očekávat maximálně 50 % obsazenost (v autokempu Jezero jen v létě tedy maximálně asi 30 %), a když bychom pak k tomu vzali, že by město svou Obecně závaznou vyhláškou určilo sazbu třeba jen 2 Kč, jak je tomu v některých okolních městech, byl by roční příjem z tohoto místního poplatku cca 50 tis. Kč. Toto by představovalo jen nepatrný podíl a vzhledem k dodatečně vzniklým administrativním nákladům se obci nevyplatí jeho zavedení.

5 ZÁVĚR

Správa místních poplatků jako celek představuje poměrně náročnou ale přitom velmi významnou problematiku, ve které není vždy jednoduché se správně orientovat. Jak vyplývá ze zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, § 14 odst. 3 řízení o poplatcích vykonává obecní úřad. Jde o výkon v přenesené působnosti. Příjmy z místních poplatků jsou však zdroj příjmů, jejichž výši mohou obce samy podstatným způsobem ovlivňovat.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení hospodaření města Hlučín se zaměřením na efektivnost hospodaření s poplatkovými příjmy a to jak z hlediska ekonomického tak sociálního v letech 2007 – 2011. V průběhu diplomové práce byla ověřována hypotéza: Získává město Hlučín z místních poplatků srovnatelné finanční prostředky (vyjádřeno v %), k daňovým příjmům města a celkovým příjmům města, v porovnání s průměrem u MP za všechny obce ČR, které jsou vykazovány Ministerstvem financí ČR.

Cíl diplomové práce byl naplněn, na základě analýzy byl proveden rozbor finanční efektivnosti správy místních poplatků a jejich zhodnocení. Celá práce je zaměřena na hospodaření města Hlučín a konkrétně pak na místní poplatky v obci zavedené. V této práci nejde pouze o teoretické vymezení místních poplatků, ale hlavně jejich praktickou stránku. Pomocí použitých metod je poukázáno na rozmanitost a problémy spojené s výběrem místních poplatků.

Jak je v práci uvedeno, vzhledem k omezeným možnostem změny sazeb tvoří místní poplatky ve sledovaném období **5,8 – 7,4 %** všech daňových příjmů města a podíl příjmů z místních poplatků na celkových příjmech je **2,3 - 2,8 %**.

Hypotéza, která byla stanovena v úvodu diplomové práce, se nepotvrdila. Průměrné příjmy z místních poplatků za všechny obce v ČR k daňovým příjmům jsou ve sledovaném období **5,7 - 6,5 %** (viz Příloha č. 6), což je méně, v hodnocení odchylkou rozdíl o **2 - 12 %**. Tento rozdíl souvisí se skutečností nižšího podílu daňových příjmů na obyvatele ve městě Hlučín oproti stavu daňových příjmů za všechny obce v ČR (Příloha č.7), a tím je procento místních poplatků v Hlučíně vyšší.

Při porovnání průměrných příjmů z místních poplatků k celkovým příjmům za všechny obce v ČR, které jsou **3,0 - 3,4 %** nejsou srovnatelné s městem Hlučín s rozdílem plus cca 0,6 %, v hodnocení odchylkou se jedná o **18 - 24 %**. Příčiny tohoto je možno nalézt v rozdílné výši příjmu z místních poplatků na obyvatele v Hlučíně oproti stavu za všechny obce v ČR. Tyto rozdíly je možno odstranit zvýšením sazeb u místních poplatků, které nejsou vybírány v plné

zákonné výši. Celkové příjmy na obyvatele se v městě Hlučín a v celé ČR dle údajů v Příloze č. 7, výrazně příliš neliší. Strukturu příjmů obcí podle velikostních skupin, které by bylo v tomto srovnávání s městem Hlučín výhodnější, se nepodařilo za sledované období zjistit.

Diplomová práce se zabývá rozbořem správy místních poplatků, které jsou zavedeny v městě Hlučín. Místní poplatky jsou součástí daňových příjmů rozpočtu města. Tvoří však v souvislosti s principem neekvivalence přechod, kdy jejich výběr není vázán na protislužbu určité osobě, ale souvisí s financováním veřejného statku úzce s ním souvisejícím. Při rozhodování o zavedení místního poplatku se město zaměřuje na náklady spojené se správou místního poplatku, jako jsou mzdové náklady na zaměstnance úřadu a zohledňují se i náklady spojené se zajištěním daného statku nebo služby. Může to být například odchyt zatoulaných psů, odvoz komunálního odpadu nebo údržba veřejného prostranství.

V teoretické části je každý místní poplatek charakterizován, především co je předmětem poplatku, jaká je sazba poplatku, kdo je poplatníkem, kdo je osvobozen od tohoto poplatku. Také jsou zde zmiňovány právní prameny vztahující se k těmto poplatkům a obecně závazné vyhlášky vydané městem, které upravují podrobnosti jejich výběru.

Nejvýznamnějšími položkami příjmové stránky rozpočtu města Hlučín jsou jako v jiných obcích daňové příjmy a přijaté dotace. Podíl místních poplatků na celkových příjmech je minimální. Místní poplatky neplní v tomto finančním rozpočtu funkci fiskální, ale mají ve městě i funkci regulační či ochrannou. Zákon umožňuje obcím, aby si samy zvolily skladbu místních poplatků, které si na svém území zavedou, ale existují i limitující hlediska, které musí brát v úvahu. Těmito hledisky jsou velikost obce, podnikatelské podmínky a také platební schopnost občanů. Vývoj v této oblasti lze očekávat pouze v souvislosti se změnou systému zákona o místních poplatcích.

Ve městě bylo ve sledovaném období zavedeno pět druhů místních poplatků – ze psů, za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, za provozovaný výherní hrací přístroj a za komunální odpad. Největším poplatkovým příjmem jako pro většinu obcí je **poplatek za komunální odpad**. Avšak tady se město potýká s velkým procentem nezaplacených pohledávek a špatnou vymahatelností těchto dluhů. Výše pohledávek u tohoto poplatku se stále zvyšuje. Toto je dáno tím, že jsou zde dlužníci, kteří nezaplatili již v předchozích obdobích. V posledních letech také dochází k nárůstu cen za svoz odpadu a k tomu souvisejících služeb a to jak vlivem inflace, tak i rostoucími cenami pohonných hmot. Tímto je město nuceno doplácet ze svého rozpočtu na toto odvětví. I když by byla možnost daný

poplatek zvýšit, v tomto případě zvýšení poplatku by mělo za důsledek spíše zvýšení pohledávek, a proto město toto nevyužívá.

Druhým největším poplatkovým příjmem je **poplatek za provozování VHP**, který je s nejmenšími náklady, jelikož poplatníci hradí své závazky vždy včas a proto nevznikají náklady na jeho vymáhání. Tento poplatek je vybírán v maximální zákonné výši, aby alespoň částečně plnilo i funkci regulační. V roce 2012 tento příjem už nepatří mezi místní poplatky, ale město jej získává formou dílčího odvodu z Finančního úřadu.

U **poplatku za užívání veřejného prostranství** můžeme rovněž konstatovat, že jsou u něj náklady velmi nízké, jelikož údržbu veřejného prostranství si pronajímatel zajistí a uklidí po akci sám. Také neuhrazené pohledávky jsou u tohoto poplatku minimální. Tento poplatek je tedy pro město přínosem.

Příjmy z **místního poplatku ze vstupného** se za sledované období snižovaly. V roce 2011 byly velmi nízké, a proto byl tento poplatek v roce 2012 zrušen.

U **poplatku ze psů** jsou prozatím příjmy vyšší než výdaje a proto jej nelze považovat za ztrátový. Avšak nebyl tento poplatek zvyšován od roku 2005, přičemž náklady stále rostou. Bylo navrženo zvýšení tohoto poplatku a zaměřit se na snížení pohledávek u tohoto poplatku, které se pohybují až kolem 15 %.

Výsledky z provedeného průzkumu a informace získané přímo od samotných pracovníků na městském úřadě potvrdily, že výběr zavedených místních poplatků je finančně efektivní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Odborná literatura

- [1] HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava: Optys, 2007, 208 s. ISBN 80-85819-60-0.
- [2] HALÁSEK, Dušan. *Rozhodování ve veřejné správě – distanční opora ke studiu v elektronické podobě*
- [3] HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [4] HAVLAN, P. *Majetek obcí a krajů*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2008, 320 s. ISBN 80-7201-708-9.
- [5] KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C.H.BECK, 2002, 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [6] OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví*, 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN: 978-80-7400-342-4.
- [7] PELC, V. *Místní poplatky. Úplné znění zákon o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4.
- [8] PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [9] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [10] REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: EKOPRESS, 2007, 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [11] SCISKALOVÁ, M. *Veřejná správa. Distanční studijní opora*. 1. vyd. Karviná: SU OPF, 2006, 115 s. ISBN 80-7248-372-2.
- [12] SYNEK, M., KUBÁLKOVÁ, M., KOPKÁNE, H., *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*, 1. Vydání. Praha C.H.BECK 2009, 302 s. ISBN 978-80-7400-154-3

b) Zákony, vyhlášky

- [13] Ústava, hlava sedmá, článek 99, článek 100, [online]. Dostupné z <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>
- [14] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

- [15] Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).
- [16] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.
- [18] Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [19] Obecně závazná vyhláška č. 8/2005, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [20] Obecně závazná vyhláška č. 2/2007, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [21] Obecně závazná vyhláška č. 4/2009, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [22] Obecně závazná vyhláška č. 4/2010, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [23] Obecně závazná vyhláška č. 2/2011, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [24] Obecně závazná vyhláška č. 3/2011, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [25] Obecně závazná vyhláška č. 9/2012, o místních poplatcích ve městě Hlučíně.
- [26] Obecně závazná vyhláška č. 4/2007, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.
- [27] Obecně závazná vyhláška č. 4/2008, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.
- [28] Obecně závazná vyhláška č. 8/2009, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.
- [29] Obecně závazná vyhláška č. 3/2010, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.
- [30] Obecně závazná vyhláška č. 5/2011, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.
- [31] Obecně závazná vyhláška č. 9/2012, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve městě Hlučíně.

c) Elektronické zdroje

- [32] Český statistický úřad - Statistická ročenka České republiky – archiv [online]. Dostupné z http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statisticke_rocenky_ceske_republiky
- [33] Deník veřejná správa – Státní závěrečný účet [online]. Dostupné z <http://denik.obce.cz/archiv>
- [34] EKO-KOM : Obce a města [online]. Dostupné z <http://www.ekokom.cz/cz/obce-a-mesta/obce-funkce>
- [35] Evropská Unie v ČR *Euroregiony v ČR* [online]. Dostupné z http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm
- [36] Hospodaření města Hlučín [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/pro-obcany/samosprava/hospodareni-mesta/hospodareni-mesta.html>
- [37] Informační centrum Hlučín [11] [online]. Dostupné z <http://info.hlucin.com/?page=info&sekce=10&obec=8>
- [38] Malý lexikon obcí ČR [online]. Dostupné z [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/\\$File/130212003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/$File/130212003.pdf)
- [39] Ministerstvo financí ČR: *Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC za rok 2010* [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prezkoumavani_hospodareni_68018.html
- [40] Ministerstvo financí ČR: Příloha č. 2 k opatření MF č.j. 111/74 200/1997 - Druhové třídění rozpočtové skladby [online]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni_11436.html
- [41] Ministerstvo financí ČR: *Statistiky/počty obyvatel v obcích* [online]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
- [42] Ministerstvo životního prostředí: *Environmentální politika a nástroje/ Udržitelný rozvoj/Místní Agenda 21* [online]. Dostupné z http://mzp.cz/cz/mistni_agenda_21.html
- [43] Město Hlučín: *o městě* [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/o-meste/historie.html>
- [44] Město Hlučín: *o městě* [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/podnikatelum/.html>
- [45] Město Hlučín: *o městě* [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/pro-obcany/tiskove-zpravy/projekty-pro-osoby-hledajici-pracovni-uplatneni.html>
- [46] TVS-HLUCIN.CZ - Televizní studio KC Hlučín, [online]. Dostupné z <http://www.tvs-hlucin.cz/>

Seznam zkratk

DSO	Dobrovolný svazek obcí
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DP	Daňové příjmy
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
KO	Komunální odpad
MAS	Místní akční skupina
MP	Místní poplatky
SD	Spotřební daně
ÚSC	Územní samosprávný celek
VHP	Výherní hrací přístroj

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít své dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2013

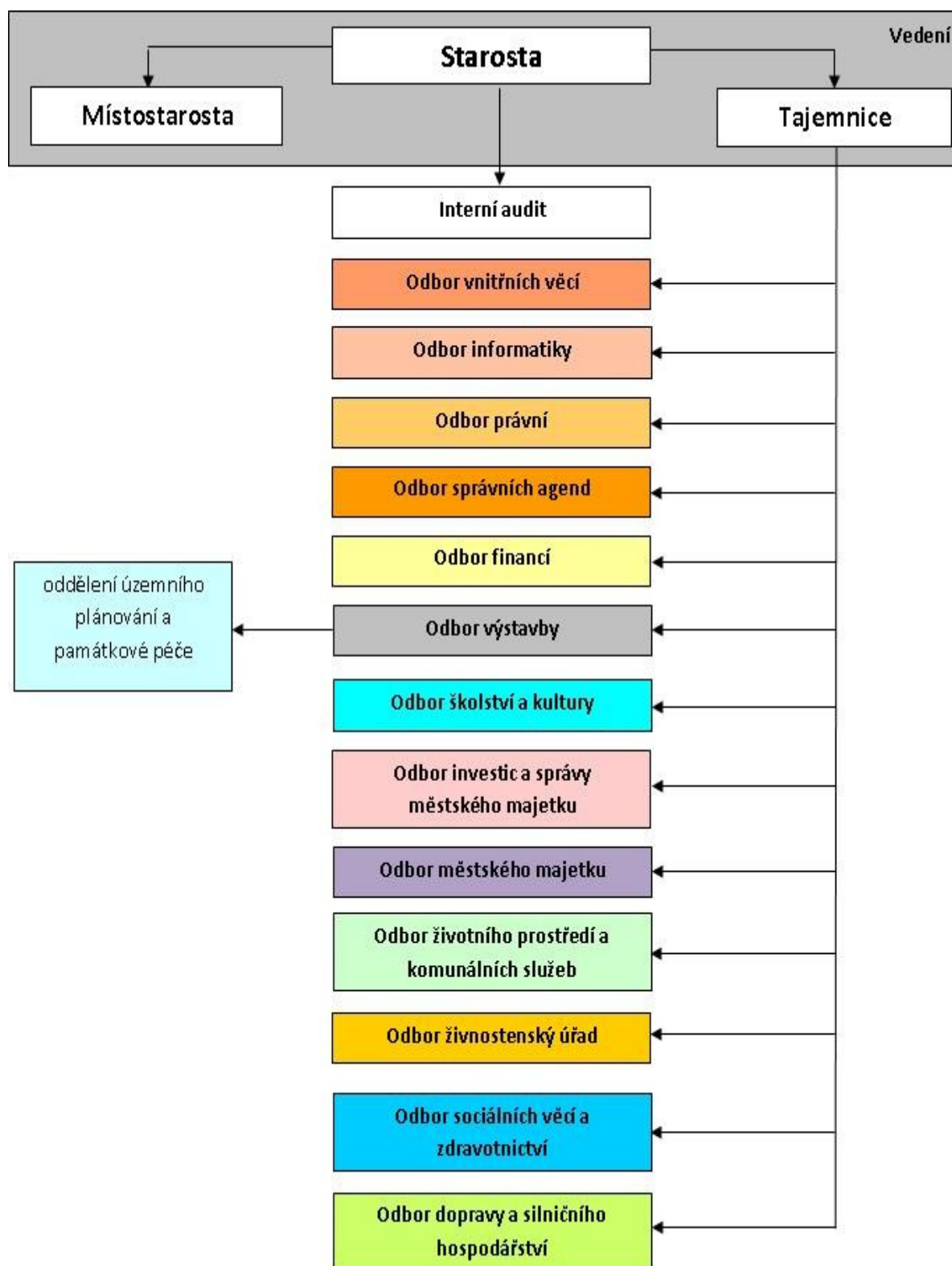
Bc. Ivana Gubová

Seznam příloh

Příloha č. 1	Organizační schéma Městského úřadu Hlučín
Příloha č. 2	Graf: Vývoj financování v letech 2007-2011
Příloha č. 3	Místní poplatek ze psů - Přihláška psa
Příloha č. 4	Oznámení o zvláštním užívání veřejného prostranství
Příloha č. 5	Místní poplatek ze vstupného - Oznámení akce
Příloha č. 6	Příjmy všech obcí v celé ČR v letech 2007-2011
Příloha č. 7	Přepočtení příjmů v Kč na obyvatele v městě Hlučín a v celé ČR v letech 2007-2011

Příloha č. 1

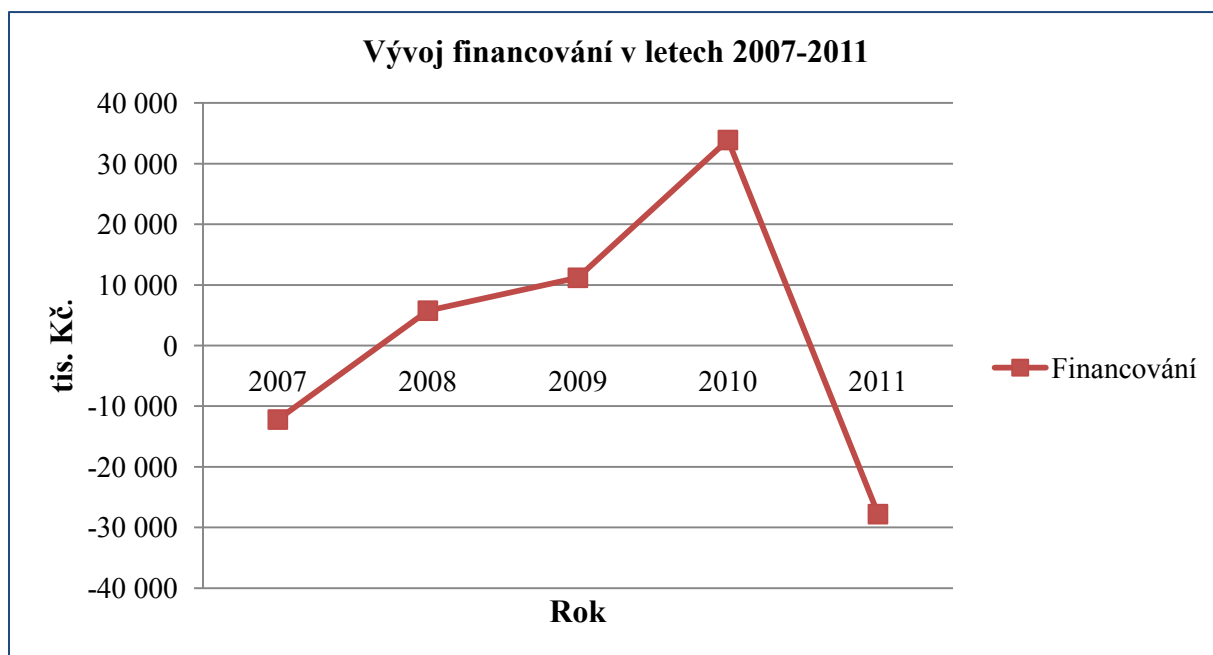
Organizační schéma Městského úřadu Hlučín⁴²

⁴² Zdroj: <http://www.hlucin.cz/pro-obcany/mestsky-urad/struktura-uradu/organizacni-schema-mestskeho-uradu-hlucin.html>

Příloha č. 2

Graf: Vývoj financování v letech 2007-2011

Zdroj: závěrečný účet města v jednotlivých letech [online],
vlastní úprava a výpočet

Místní poplatek ze psů - Přihláška psa**Poplatník-držitel psa** (Jméno, příjmení):

Rodné číslo držitele:

Číslo občanského průkazu:

Trvalé bydliště: obec, městská část
ulice, č.p./ č.orient.

Zaměstnavatel:

Důchodce od: Druh důchodu:

Pes :

Plemeno psa	Ev.číslo známky	Stáří psa	Pohlaví psa	Pes chován od	Roční poplatek	Předpis od

Držitel je dále chovatelem těchto psů :

Plemeno psa	Ev.číslo známky	Stáří psa	Pohlaví psa	Pes chován od	Roční poplatek	Předpis od

Prohlašuji, že údaje, které jsou uvedeny v této přihlášce jsou pravdivé a jsem si vědom důsledků v případě uvedení nepravdivých údajů.

V případě, že držitel psa je poživitelem invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, prokazuje tuto skutečnost potvrzením o důchodu a čestným prohlášením, že důchod je jeho jediným zdrojem příjmů (viz následující strana).

Poživitel sirotčího důchodu prokazuje tuto skutečnost potvrzením o důchodu.

V Hlučíně dne

Podpis držitele

Za Městský úřad Hlučín, odbor financí

Tel: 595 020 290
Fax: 595 043 238
E-Mail: baladova@hlucin.czBankovní spojení :
Česká spořitelna, a.s., v Opavě, pobočka Hlučín
č. ú. 19-1843589399/0800IČ: 00300063
DIČ: CZ00300063
www.hlucin.cz⁴³ Město Hlučín [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/modules/dokumenty/dokumenty.php?topsecke=1>

Oznámení o zvláštním užívání veřejného prostranství**Poplatník :**

Jméno, příjmení fyzické osoby/ název právnické osoby :	
Adresa/ sídlo :	
Rodné číslo/ IČ :	
Statutární orgán právnické osoby :	
Telefon :	
Jméno a příjmení zodpovědné osoby, telefon:	

Poplatník uvede čísla všech účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s jeho podnikatelskou činností:

Číslo účtu :	Bankovní spojení :

Veřejné prostranství :

Pozemek parcelní číslo	Katastr. území	Ulice	Doba záboru – termín	Rozsah záboru v m ²	Zahájení dle skutečné- ho stavu	Předmět poplatku

V Hlučíně dne
 Jméno, příjmení/ název
 Podpis žadatele

(Vypsát až po ukončení zvláštního užívání veřejného prostranství)

Ukončení dle skutečného stavu dne:

Podpis žadatele

.....

Výpočet poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství:

Sazba poplatku v Kč/m ²	Počet dnů	Poplatek celkem v Kč

Poplatek uhrazen dne :

Tel: 595 020 290
 Fax: 595 043 238
 E-Mail: podatelna@hlucin.cz

Bankovní spojení :
 Česká spořitelna, a.s., pobočka Hlučín
 č. ú. 19-1843589399/0800

IČ: 00300063
 DIČ: CZ00300063

⁴⁴ Město Hlučín [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/modules/dokumenty/dokumenty.php?topsekce=1>

M Ě S T S K Ý Ú Ř A D H L U Č Í N⁴⁵

Odbor financí

Mírové náměstí 24, 748 01 Hlučín

Místní poplatek ze vstupného - Oznámení akce

Název akce:
Místo konání akce:
Datum konání akce:

Akci pořádá:

Jméno, příjmení (**fyzická osoba**):
Bydliště: PSČ:
Ulice, č. p./č. orient.: RČ:

Název (**právníká osoba**):
Statutární orgán:
Místo podnikání:
Bankovní spojení: číslo účtu:
Sídlo: PSČ:
Ulice, č. p./č. orient.: IČ:

Orazítkováno vstupenek (ks) Cena za 1 vstupenku (Kč)

Poučení:

Na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a Obecně závazné vyhlášky č. 8/2005, o místních poplatcích ve městě Hlučíně, má každý poplatník (fyzická nebo právnická osoba) pořádající kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, kde je na nich vybíráno vstupné – **oznamovací povinnost**. Poplatník je povinen nejpozději 3 dny před konáním akce oznámit správci poplatku, kterým je město Hlučín, její pořádání a současně předložit vstupenky označené cenou, datem a hodinou konání akce a jménem pořadatele ke kontrole a označení odboru financí Městského úřadu Hlučín.

Do 5 dnů po skončení akce je nutno předložit:

- vyúčtování i s výpočtem poplatku; poplatek činí 15% z úhrnné částky z vybraného vstupného (sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena)
- neprodané vstupenky.

V Hlučíně dne.....

Razítko a podpis poplatníka

Podpis pracovníka MěÚ Hlučín odboru financí

.....

.....

Vyúčtování

Prodáno vstupenek: (ks)Cena za 1 vstupenku: (Kč).....

Vybráno na vstupném: (Kč)

Poplatek 15% ze vstupného(Kč)

Vyúčtování bylo předloženo (ks) neprodaných vstupenek ke kontrole.....

Vyúčtování provedeno v Hlučíně dne

Razítko a podpis poplatníka

Razítko a podpis pracovníka odboru financí

.....

.....

⁴⁵ Město Hlučín [online]. Dostupné z <http://www.hlucin.cz/modules/dokumenty/dokumenty.php?topsekce=1>

Příloha č. 6

Příjmy všech obcí v celé ČR v letech 2007-2011 (v mil. Kč a podíly v %)

	<i>Příjmy 2007</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2008</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2009</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2010</i>	<i>Podíl v %</i>	<i>Příjmy 2011</i>	<i>Podíl v %</i>
Daňové příjmy	136 830	54,8	150 438	56,0	132 605	50,8	138 386	48,9	136 401	50,8
z toho: místní poplatky	8 381	6,1	8 535	5,7	8 588	6,5	8 474	6,1	8 892	6,5
Nedaňové příjmy	24 743	9,9	26 326	9,8	27 215	10,4	27 892	9,8	29 525	11,0
Kapitálové příjmy	12 383	5,0	15 711	5,8	14 011	5,4	12 835	4,5	8 837	3,3
Přijaté transfery	75 728	30,3	76 504	28,4	87 126	33,4	104 500	36,8	93 843	34,9
Příjmy celkem	249 684	100	268 979	100	260 957	100	283 613	100	268 606	100
% podíl MP na celk. příjmech		3,4		3,2		3,3		3,0		3,3

Zdroj: Statistická ročenka České republiky-archiv v jednotlivých letech a Deník veřejná správa – Státní závěrečný účet [online], vlastní zpracování, úprava a výpočet
Dostupné na http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statisticke_rocenky_ceske_republiky
<http://denik.obce.cz/archiv>.

Příloha č. 7**Přepočet příjmů v Kč na obyvatele v městě Hlučín a v celé ČR v letech 2007-2011**

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Počet obyvatel Hlučín	14 424	14 439	14 396	14 420	14 590
Daňové příjmy/obyv.	9 708	10 488	8 994	9 392	9 224
Příjmy z MP/obyv.	643	613	638	645	632
Celkové příjmy/obyv.	23 084	25 305	24 376	27 150	25 550
Počet obyvatel ČR	10380766	10467664	10506560	10533123	10504747
Daňové příjmy/obyv.	13 181	14 371	12 621	13 138	12 985
Příjmy z MP/obyv.	811	818	819	806	847
Celkové příjmy/obyv.	24 053	25 696	24 837	26 926	25 570
Rozdíl daň. příjmů/obyv. v ČR	+ 3 473	+ 3 883	+ 3 627	+ 3 746	+ 3 761
Rozdíl příjmů z MP/obyv. v ČR	+ 168	+ 205	+ 181	+ 161	+ 215
Rozdíl celkových příjmů/obyv. v ČR	+ 969	+ 391	+ 461	- 224	+ 20

Zdroj: Závěrečný účet města Hlučín v jednotlivých letech, vlastní úprava a výpočet
Statistická ročenka České republiky-archiv v jednotlivých letech [online],
vlastní zpracování, úprava a výpočet